ВЕРТИКАЛЕН СТАРТ

КУРС КЪМ БОГА

Кристоф Хохмут

Кристоф Хохмут

Вертикален старт

Издателство „Верен“

Кристоф Хохмут

ВЕРТИКАЛЕН СТАРТ

КУРС КЪМ БОГА

„Верен“
София, 2014

Библейските цитати в настоящата книга са взети от
„Библия или Свещеното Писание на Стария и Новия Завет“
Издателство „Верен“, София, 2000

Първо електронно издание, PDF формат
© 2014, Издателство „Верен“ ЕООД

Оригинално заглавие: Senkrechtstart, Kurs auf Gott
© by Christliche Literatur-Verbreitung (CLV), Bielefeld
© на българското издание: 2008 Издателство „Верен“

Превод от немски: Димитър Константинов
Редакция: Юлиана Балканджиева
Корица: Лусиан Биндер

Предпечат „Издателство „Верен“ ЕООД
пл. „Славейков“ 1
тел. 0888 562 679
1000 София
www.veren.bg

ISBN 978-619-7015-41-6

Съдържание

Предисловие 7
Благодарност 7
Копнежът на човека 9
Думи от Бога. 19
Боже, кой си Ти и как да те позная? 29
Човекът изгонва Бога 39
Фаталният недостатък на човека 49
2000 години Иисус. 57
Кръстът 69
Праведни пред Бога 81
Блажени вярващите 89
Живот във вяра 101
Животът не е справедлив 111
Въпроси за обсъждане 115

Предисловие

„В сърцето на всеки човек има вакуум“ – е казал прочутият френски математик и физик Блез Паскал. С тези думи той изразява нещо, което мнозина от нас са наблюдавали или сами са преживели. Защо е така? И как може да се запълни тази празнота? Блез Паскал не ни остава длъжен с отговора, а продължава: „В сърцето на всеки човек има вакуум, който може да бъде запълнен само от Бога.“ Това е едно твърдение, над което си заслужава да размислим. Целта на „Вертикален старт – курс към Бога“ е да ви даде подтик и идеи за това. В края на книгата ще намерите приложение с въпроси. То е предназначено за читателите, които биха желали да обсъсят темите по-подробно.

Благодарност

Настоящата книга представлява извлечение от лекции, които съм изнасял през последните години в Австрия и Германия. Дължа особена благодарност на Мария Йегер, която съкрати лекциите ми и ги облече в лесни за четене изречения.

Кристоф Хохмут

Глава 1

Копнежът на човека

Копнежът – кой не го познава? Той включва безброй желания, потребности, мечти и цели. Копнежът е силното желание за някого или нещо, което обичаме или искаме. Копнежът е жаждата за удовлетворение на нашите потребности и сбъдване на нашите мечти. Той е стремеж към пълнота и блаженство. Източникът на това блаженство не е вътре в човека, а извън него. Затова той го търси. Как може човек да утоли своите копнежи и да постигне пълноценен живот?

Опит за решение

Един от начините да се опитаме да задоволим своя копнеж е придобиването на материални блага. Това е разпространено преди всичко в по-богатите страни на нашия свят. Рекламната индустрия твърде успешно се възползва от този опит. Рекламата открива съществуващите копнежи и създава нови. Тя събужда желанието за продукти, които уж ги задоволяват. Например производителят на автомобили продава не просто превозно средство, с което човек се придвижва от едно място на друго. Той обвързва притежанието на автомобила с ценности като сила, сигурност, естетика и престиж. Така производителят се възползва от по-дълбоки човешки потребности, за да повиши продажбите си. В рекламния бранш тази обичайна практика се нарича

„психологическа полза“ – привидно се удовлетворяват копнежи.

Ако вещите, материалните неща, можеха наистина да удовлетворяват нашите копнежи, тогава много хора в западния свят щяха да имат пълноценен живот, защото ние имаме на разположение почти безкраен спектър от продукти. Палитрата обхваща дизайнерски облекла, прекрасни недвижими имоти, цифрови камери, продукти за здравословен живот, далечни пътувания, курсове за себереализация... Ние имаме всичко, а находчиви умове постоянно създават нови стоки, които би трябвало да направят живота ни по-богат, по-цветен, по-хубав. Наистина ли тези неща изпълняват обещанията си? Правят ли нашия живот по-пълноценен? Наистина ли се чувстваме по-добре, когато сме добре материално?

Според прогнози на Световната здравна организация депресиите, които сега са на четвърто място сред всички болести, след 20 години ще заемат второ място. Въпреки материалното богатство ние явно не сме се доближили до щастието. Изглежда не е това, за което сме копнели. Можем да си купим легло, но не и сън. Можем да си купим книги, но не и знание. Можем да си купим храна, но не и апетит. Можем да си купим лекарства, но не и здраве. Жан-Пол Сартър (1905–1980 г., френски философ и писател) е казал: „Чувствителният човек не страда заради това или онова, а само и единствено защото нищо на този свят не може да задоволи копнежа му.“ Пак стигаме до копнежа? Ако размислим за явното противоречие между голямото богатство и неутолените желания, ще видим, че истинският ни копнеж не може да бъде задоволен от материални неща.

Всичко, което си пожелаваме

За да се доближим до дълбоката същност на копнежа, трябва да си зададем следните въпроси: „Какво всъщност бихме желали да постигнем в своя живот? Кое е най-силното ни желание? Да построим къща? Щастлива връзка? Хора, които ни обичат? Успех и признание? Семейство?“

С голяма вероятност този списък съдържа копнежите на мнозина от нас. Всичко това са неща, за които ние мечтаем. Интересно обаче защо ги желаем. Каква е всъщност целта? Какъв е общият знаменател на всички тези копнежи? Какво търсим във всичко това? Доста примери от живота показват, че дори когато някои от тези цели се постигат, копнежът по същинското не бива задоволен. И хора с професионални успехи, с щастливо семейство, с обществено признание, пак са неудовлетворени. Винаги си остава един меланхоличен остатъчен копнеж, който не можем да утолим.

Защо е така? Защо искаме неща, които не могат да удовлетворят трайно копнежа ни? Дали е възможно жаждата, която се крие зад това, да е жаждата за самия живот? Ние копнеем за самия живот. Защото нашето съществуване не е самият живот. От деня на раждането си ние носим в себе си зародиша на смъртта. Преходни сме, не можем да задържим нищо – нито красота, нито здраве, нито богатство, нито притежания, нито хора. Ние чезнем – а копнежът по живота остава.

Този същностен, най-дълбок копнеж е насочен към вечното и непреходното. Той е насочен към нашия първоизточник, към Бога. Ние носим у себе си инстинктивния усет за своя Творец. И не можем трайно да

изместим този копнеж чрез вещи, преживявания или скъпи за нас хора. В някои моменти от живота копнежът ни завладява. Блез Паскал, великият математик и физик, определя този копнеж като вакуум, който само Бог може да запълни, вакуум, който Бог е вложил в сърцата ни, за да ни привлече към себе си. Бог е далнината, за която сме създадени, и всичко друго ни е тясно. Той е красотата, към която се стремим, той е пълнотата на щастието, истината, Вечният.

Августин пише:

„За себе си си ни създал и сърцето ни няма покой, докато в теб не намери покой."

(Августин, „Изповеди", книга първа)

Ние не намираме пълнота в нещата, защото не сме създадени за нещата, а за Твореца на всички неща. Бог е ключът към истинското удовлетворение, ключът към вечния живот. В него се изпълва нашият копнеж за ценност и смисъл в живота.

В тази връзка особено важен е въпросът за нашата ценност. Колко ценни сме ние и какво всъщност ни придава стойност?

В пазарното стопанство стойността на човека се изчислява според неговата производителност и неговите притежания. Допълнителна стойност в рамките на обществото се получава от особените неща, които е преживял. Например ваканция на Малдивите, някое ексцентрично хоби или пребиваване в чужбина правят човека да изглежда по-интересен и по-ценен. Такива неща го открояват от другите и го правят изключителен. Но всичко това си има и обратна страна на медала. Ако човекът се оценява според неговата производителност,

притежания и преживявания, тогава стойността му неумолимо спада с времето. При тази сметка старите, болни, умиращи, увредени, безработни или бедни хора нямат стойност. Те не допринасят с нищо за произвеждащото общество, не преживяват нищо, което бихме счели за интересно, а често нямат дори и собственост (която може да се наследи). Изводът е, че всеки индивид естествено се движи към към пълна загуба на стойността си. Ако оценката се извършва според горните критерии, животът се превръща в банално пресмятане на съотношението между полза и разходи. Без по-дълбок, всеобщ смисъл, без Бог, нашата ценност стремително спада.

Затова, ако търсим пълноценен живот, първо трябва да си зададем въпроса за неговия смисъл. Какво придава смисъл на нашия живот? Под „смисъл на живота" разбираме нещо, което поставя нашето съществуване в по-широк ценностен контекст, който надхвърля рамката на ежедневния живот. Иначе въпросът за смисъла би бил абсурден и би могъл да се решава само конкретно за даден период от живота. Например, целта на моя живот е да уча. За какво уча? За да си намеря работа! А за какво работя? За да мога да живея и да осигуря образование на децата си. За какво трябва децата ми да учат? За да си намерят един ден работа. Така смисълът на живота изглежда като въртележка на хамстер, която се движи неуморно и поддържа един и същ кръговрат.

Достатъчно ли е това? По тази причина много хора не виждат особен смисъл в своя живот. В добри времена животът ни е удовлетворителен и ние го приемаме за смислен. Но колко е трайно това? Какъв е смисълът

на любовта, приятелството и успеха, когато вече отминат? Не копнеем ли за по-дълбок, по-траен смисъл?

Нашият копнеж за ценност и смисъл в крайна сметка се насочва към Бога. Бог придава на нашия живот и двете. Той ни прави пълноценни. Библията ни представя човека като уникално Божие творение. Бог е искал човека, за да общува с него, за да му бъде партньор, който му съответства. За целта той ни е дал интелектуални, естетически, творчески и морални способности. В очите на Бога всеки отделен човек притежава изключителна стойност, защото тя произтича от него, Твореца. За един любящ баща неговото дете е неизмеримо ценно и тази му стойност не зависи от това, как външният свят възприема детето. Обективно погледнато, друго дете може да е по-интелигентно, по-сръчно или по-привлекателно. Това обаче е без значение за любовта на бащата. Не постиженията са от значение, а единствено фактът, че това е неговото дете. Ние сме неизразимо ценни не защото постигаме някакви успехи, а защото произхождаме от този, от когото започва всичко, и към когото е насочено всичко.

Бог ни е поставил в един смислов контекст. Той е първоизточникът и целта на живота и той има план за нас. Създал ни е с определено предназначение. В Библията се казва, че ние сме създадени, за да общуваме с Бога във вечността. Самият той е целта, за която сме замислени. Който вярва в Бога, знае, че Бог го обича лично, и вижда, че Бог има специално място за него. Вакуумът в сърцето му е запълнен. Още в този живот той има връзка с Бога. Но може би някой ще попита: „Добре, а какво ще стане с мен, ако съм далеч от Бога?“

Обратно към Бога

Много хора копнеят за смисъл и стойност, и въпреки това изключват Бога от живота си. Това е така, понеже в нашия материалистичен светоглед вече няма място за Бога – признава се само това, което науката е доказала. В нашето време е трудно да се вярва в Бога. Затова много хора живеят така, като че ли Бог не съществува. И това е дилемата на човека – от една страна той е създаден за Бога, а от друга страна го изключва от живота си. Посланието на Евангелието е отправено точно към тази ситуация. То ни обяснява, че Бог е създал мост към нас, като в личността на Иисус ни се явява едновременно като Бог и като човек. Животът на Иисус показва на мислещия и изпитващ човек кой и какъв е Бог. Това не става автоматично. Необходимо е да отворим сърцето си за Бога, да осъзнаем, че се нуждаем от него, че сме зависими от него, и че е нужно да се обърнем. Понятието „обръщане“ означава, че човек трябва да поеме нова посока в живота си. Тогава целта вече не е собствената гордост, собствената изгода, краткосрочното удовлетворяване на отделните копнежи, а целта е Бог. Обръщането е процес, който не непременно трябва да се извърши от днес за утре. Но решението за него може да се вземе още днес. Иисус, единственият, който някога е видял Бога, разказва една история – притчата за блудния син. Тя съдържа поука за всички нас. Ето съдържанието ѝ (за оригиналния текст виж Лука 15:11–24):

Живял едно време един заможен баща с двамата си сина. Той им осигурявал всичко, от което се нуждаели,

но единият от синовете бил себичен и неблагодарен. Противно на всякакви традиции той поискал от баща си своето наследство още докато баща му бил жив. В едно време, когато семейните връзки се смятали за свещени, такава постъпка била равносилна на ужасен и непростим позор. Младежът изоставил баща си и брат си и тръгнал по широкия свят, където пропилял наследството си в разпуснат и прахоснически живот. Отначало изглеждало, че свободният и независим живот му давал радостта и изобилието, за които толкова мечтаел. Скоро обаче парите свършили и социалният упадък започнал. Доскоро закрилянят и обгрижван син в крайна сметка се оказал в положението да пасе свине. За труда си не получавал дори храната, предназначена за свинете. По онова време свинете били презрени животни. Изгубил богатството си, изгубил и човешкото си достойнство, той осъзнал грешката си. Той, който някога празнувал в пищно изобилие, сега се оказал самотен, беден и дрипав. Едва след като паднал толкова ниско, разбрал колко добре му е било при баща му. Тъй като знаел, че баща му се отнасял към работниците си по-добре, отколкото сегашният му господар, той решил да се върне. Искал да помоли за прошка и за работно място като надничар. Сигурно се връщал с голям страх при баща си, когото бил оскърбил, опозорил и напуснал. Смятал, че е загубил всякакво право на любов и грижа от негова страна. Съзнавал простъпката си така ясно, както може само човек, изправен на ръба на пропастта. Когато доближил бащиния си дом, баща му го познал още отдалеч, въпреки че бил дрипав и окаян. Той го чакал. Изпълнен със съчувствие, се затичал към своя син и го прегърнал независимо от

състоянието, в което се намирал. Нямало нито упрек, нито огорчение – само радост, че изгубеният син се е завърнал. И така, бащата организирал голямо празненство за сина си:

> *„А синът му каза: Тате, съгреших против небето и пред теб; не съм вече достоен да се наричам твой син. Но бащата каза на слугите си: Бързо изнесете най-хубавата премяна и го облечете, сложете пръстен на ръката му и сандали на краката му; и докарайте угоеното теле и го заколете; и нека ядем и се веселим, защото този мой син беше мъртъв и оживя, изгубен беше и се намери. И започнаха да се веселят.“*

Иисус разказва тази история неслучайно. С това той казва, че всички ние, които сме изключили Бога от живота си, сме изгубени за Него. Бащата в тази притча символизира Бога. А синът търси реализация и щастие. Той смята, че може да намери тази пълнота само далеч от баща си, а не при него. Баща му го пуска да си отиде, оставя го на свободната му воля. И синът се впуска в опиняващо пътуване по върхове и низини, което в крайна сметка свършва в калта.

Много хора имат същото отношение към Бога, както този син – към баща си. Животът с Бога често им изглежда като непривлекателна система от правила, която не допуска изживяване на собствените потребности. Смятат, че Бог не допуска забавления, ограничава свободата и разваля всякакво удоволствие. Тази погрешна представа води хората до желанието да живеят без Бога.

Бащата обаче не забравя своя син, а го чака и се надя-

ва на неговото завръщане. Това е изумително, защото обществото по времето на Иисус без изключение би отхвърлило човек като този син. Но вместо да отблъсне сина си, той дори се затичва към него – недопустимо поведение за почитан мъж по онова време. В древния свят уважаваните хора никога не са тичали, по каквато и да било причина. Тичането се е смятало за недостойно. Затова фактът, че бащата се затичва към сина си, е крайно удивително поведение. С това Иисус изразява, че бащата се е унижил. Той не остава в дома си, обвит в достолепие и непристъпност, да изчака своя каещ се син, а се затичва към него. Според тогавашните разбирания той се е унижил, за да приеме недостойния и да му дари закрила и пълнота.

Апостол Павел пише: *„Бог иска всички хора да се спасят и да познаят истината."* Той не иска нито един човек да бъде изгубен. Като бащата в притчата, Бог чака всеки човек да се върне при Него. Той предлага много. Той запълва вакуума в нашите сърца, Той е единственият източник на трайната пълнота, за която сърцето ни копнее. Крачката към Бога е най-важната и решаваща в нашия живот. Това не е лека крачка, защото изисква и ние, като блудния син, откровено да осъдим себе си и да се явим пред Бога със смирена молба. Тя изисква да си поставим нова цел в живота си – самия Бог. Изисква да превъзмогнем гордостта си. Но ако го направим, Иисус обещава: *„Казвам ви, че също така ще има повече радост на небето за един грешник, който се кае, отколкото за деветдесет и девет праведници, които нямат нужда от покаяние."* (Лука 15:7)

Глава 2

Думи от Бога

Инструкциите за експлоатация са важна част от нашето ежедневие. Те разясняват функциите, начина на употреба и рисковете на даден продукт и съдържат предупреждения и указания за правилната му поддръжка. Така ръководствата за употреба ни служат като отправна точка, ориентир и напътствие.

Има ли ръководство за употреба за живота?

Много хора се опитват да дават ориентация и помощ в различни области. Но истинско ръководство за живота може да даде само Бог, Творецът на всичко живо.

Дал ли ни е Бог ориентири и напътствия за живота? Да, Бог не мълчи. Той е говорил и Неговите думи са записани в Свещените Писания и са обединени в Библията (от гр.: *библос* – книга).

За това твърдение имаме следните две основания. Първо, авторите на Библията твърдят, че думите им идват от Бога. Второ, Библията съдържа стотици предсказания, които са се сбъднали с течение на времето. И двата аргумента заслужават по-подробно разглеждане.

Авторите на Библията казват, че писанията им произхождат от самия Бог, че Бог им се е открил и така е оповестил на хората Своята воля. Те са записали това, което Бог е казал. Мойсей например пише, че Десетте

заповеди идват направо от Бога. Мойсей не ги е измислил, нито съставил, а Бог му ги е съобщил по време на четиридесетдневното му пребиваване на планината Синай (Изход 34:1, 27–28).

Апостол Павел също заявява, че всички Свещени Писания са дадени от Бога.

> *„Цялото Писание е боговдъхновено и полезно за поука, за изобличение, за поправяне, за наставление в правдата…*
>
> *(Второ послание към Тимотей 3:16)*

Павел използва думата „Писание“ за Стария Завет. Същото понятие използват и Иисус (Йоан 7:38, 42), и Лука (Деяния 8:35). Отличителна черта на това Писание е, че то е било вдъхновено (буквално „вдъхнато“) от Бога. Това означава, че то произхожда от Бога и чрез хора (пророци и апостоли) е достигнало до света. Думите, които днес четем в Библията, са послание от Бога. Те са записани по желание и поръка на Бога.

Никое библейско пророчество не е било изказано по желание на съответния човек. По-скоро тези хора са били подтикнати от Божия Дух да кажат това, което Бог им е поръчал (2 Петр. 1:21). Апостол Петър казва, че книгите на Библията не са написани по собствена инициатива на пророците (в по-общ смисъл определение за всички автори на Библията), а са създадени от Божия Дух с помощта на човешка ръка.

Следователно Библията съдържа мислите на Бога, който е използвал хора, за да запишат Неговата воля. Тези хора обаче не са били нещо като безлична пишеща машина. Всеки текст е белязан от съответния индивидуален стил и език на автора. Бог е използвал различни личности, за да ни предаде Своите мисли. Също

както обоят и флейтата придават различен характер на едно и също музикално произведение, така и авторите на Библията са използвали различни изразни средства. Важно е да разберем, че Бог е композиторът, който отправя към нас Своите мелодии, т. е. послания.

И така, първото ниво, на което Бог се намесва в нашия живот, е Свещеното Писание. Това повдига редица въпроси. Как реагираме ние на Божието слово? Допускаме ли го до себе си? Игнорираме ли го? Занимаваме ли се с него? Противим ли му се? Готови ли сме да съобразим живота си с това, което Бог ни казва? За да можем да си отговорим на тези въпроси, е много важно да се запознаем подробно с Библията. В края на краищата всеки може да твърди, че притежава истината – защо пък да вярваме точно на Библията?

Значимостта на Библията

До ден-днешен Библията е била четена от повече хора и превеждана на повече езици отколкото всяка друга книга в човешката история. Тя е сред първите книги, които изобщо са били превеждани на други езици. Още през 250 г. пр. Хр. целият Стар Завет е бил преведен на гръцки език. Този превод се нарича „Септуагинта“. Оттогава досега Библията е била превеждана и коментирана повече от всяка друга книга в света. Броят на произведените екземпляри – били те ръкописни, или печатни – надхвърля всеки друг тираж. Една статистика от 1990 г. илюстрира това. Тогава в световен мащаб са били отпечатани 16 234 259 Библии, 12 205 802 издания на Новия Завет, 43 316 378 отделни книги на Библията и 567 473 410 нейни части.

Какво представлява Библията?

Всъщност Библията представлява библиотека – колекция от 66 книги, които са били писани от 40 различни автори за период от най-малко 1500 години (от ок. 1400 г. пр. Хр. до ок. 100 г. сл. Хр.).

Тя се състои от Стария Завет, който съдържа 39 книги, и Новия Завет, който съдържа 27 книги. Тези книги включват исторически писания, както и поучения, поезия, песни, биографии, писма, пророчества, мемоари, апокалиптични писания, притчи и алегории, лична кореспонденция и още много други.

Въпреки че повечето автори не са се познавали помежду си и са произхождали от различни културни кръгове и обществени слоеве, Библията представлява единно цяло. Това е още един силен показател за нейния изключителен, свръхестествен произход. Как иначе биха могли хора от различни поколения и съвсем различна среда, без каквито и да било уговорки, да напишат едно произведение, съвършено в своето единство? Нека си представим, че десетима писатели, които живеят по едно и също време в една и съща страна, произхождат от една и съща социална среда, и освен това застъпват едни и същи схващания, пишат съвместен труд на някоя спорна тема, без да се уговарят помежду си. Дали написаното от тях ще съвпада?

Едва ли. А Библията разглежда стотици спорни теми, за които по принцип съществуват много различни мнения, и писанията на всички нейни автори са съвършено съгласувани.

Единството и хармонията, характерни за Библията, са следствие от това, че всичко в нея е подчинено на

една основна тема. Тази главна тема на Библията е отношението между Бога и човека. Човекът е бил създаден от Бога и е живеел в хармония със своя Творец. Но той се е разбунтувал срещу Бога и оттогава е в състояние на отчуждение от своя Създател. След това отделяне от Бога човекът непрекъснато греши и е виновен. Но в Своята любов Бог въпреки това му дава нов шанс. Чрез Иисус Христос човек може да получи опрощение на вината си и да се помири с Бога. Бог ни кани да приемем Иисус Христос като Спасител и да започнем нов живот.

Това води до друга централна тема, която преминава като червена нишка през цялата Библия – спасението на човечеството чрез Христос.

Предаването на Библията

Понякога се чува мнението, че поради продължителния процес на ръкописното предаване на древните писания (до ок. 1500 г. сл. Хр.) нямало начин да не са внесени грешки и промени и затова не можем да сме сигурни, че днес имаме оригиналните текстове. Този аргумент често се изтъква от хора, които нямат представа от поразителната сила на доказателствата за прецизното предаване на Библията през вековете. Новият Завет илюстрира това най-добре. Има голям брой ръкописи – общо над 5 000 – които съдържат целия Нов Завет или отделни негови части. Естествено във всички ръкописи има грешки, допуснати при преписването. Практически е невъзможно да се препише на ръка цял дълъг документ без никаква случайна грешка. Прави впечатление обаче, че няма два ръкописа, в

които да се появяват точно едни и същи грешки. Така, чрез сравняване на всички ръкописи, е възможно да се реконструира оригиналният текст, така че евентуалните отклонения да се сведат до по-малко от 2%. А при тези два процента става дума предимно за незначителни езикови особености, които нямат значение за смисъла на текста. Освен това тези дребни неясноти не поставят под въпрос нито едно учение на Новия Завет, защото никое учение не се основава на единични стихове или пасажи.

Точността на предаването на Стария Завет беше ярко потвърдена след откриването на свитъците от Мъртво море. Тези свитъци съдържат повече от 40 000 фрагмента, от които могат да се реконструират повече от 500 книги. Един от откритите свитъци представлява пълният ръкопис на еврейския текст на книгата на пророк Исая. Палеографите – изследователите на древни писания – го датират на около 125 г. пр. Хр. Другите библейски ръкописи са датирани между 200 г. пр. Хр. и 68 г. сл. Хр. Значимостта на откритието е в точното съвпадение на текста на Исая в свитъка от 125 г. пр. Хр. с около 1000 години по-късния мазоретски препис от 916 г. сл. Хр., който дотогава е бил най-старият известен препис на книгата на Исая. Това отново показва необичайната прецизност, с която Старият Завет е бил преписван в продължение на около хиляда години. Археологията също потвърждава голямата историческа точност, с която текстовете на Библията са съхранени през вековете. Известният еврейски археолог Нелсън Глюк пише: „Категорично може да се заяви, че никое археологическо откритие никога не е оборило никое библейско твърдение.“ По-нататък Глюк подчертава

почти невероятно точната историческа памет на Библията *(вж. Nelson Glueck, "Rivers in the Desert. History of Negev", 1969)*.

Известният археолог У. Ф. Олбрайт пише: „Не може да има съмнение, че археологията по същество е потвърдила историческата достоверност на предаването на Стария Завет" *(вж. W. F. Albright, „Die Religion Israels im Licht der archäologischen Ausgrabungen", München, 1956)*.

Следователно можем да бъдем сигурни, че в Библията имаме точно текста, който е бил написан от първоначалните автори.

Феноменът на библейските пророчества

Изпълнените пророчества на Библията са ясно свидетелство за нейния божествен произход. В Библията се срещат стотици конкретни пророчества, които са се изпълнили дословно. В това отношение Библията е уникална. Апостолите също са се позовавали на два основни фактора от живота на Христос, за да обосноват, че той е Месията – това са възкресението и изпълнените месиански пророчества.

Старият Завет, който е бил писан в разстояние на около 1000 години, говори на стотици места за идващия Месия. Животът на Иисус Христос точно съответства на *всичко,* казано в Стария Завет, той изпълнява *всички* пророчества. Те съставляват солидна основа за неговата достоверност като Месия. В Стария Завет Бог призовава хората да проверяват пророчествата чрез факти, за да могат да разберат кое пророчество идва от Него. Всичко, което Бог казва, се изпълнява.

Това значи, че Бог не само допуска неговите думи да бъдат проверявани, но дори призовава към това.

> *„Помнете предишните неща от древността – че Аз съм Бог и няма друг; Аз съм Бог и няма подобен на Мен; който от началото изявявам края и от древността – нестаналите още неща; който казвам: Намерението Ми ще се извърши и ще направя всичко, което Ми е угодно.*
>
> *(Исая 46:9–10)*

Само Бог, Вечният, който е извън пространството и времето, е в състояние да предскаже бъдещето с точност. Тук ще спомена само един пример от многото пророчества.

През VII в. пр. Хр. Бог е оповестил чрез пророк Михей, че Неговият Син ще дойде на света във Витлеем Ефратов. С това той изключва всички други градове на света като възможно място за раждането му.

> *А ти, Витлеем Ефратов, макар и да си твърде малък, за да бъдеш между юдовите хиляди, от теб ще излезе за Мен Един, който ще бъде владетел в Израил; и произходът Му е от начало, от дните на вечността.*
>
> *(Михей 5:2)*

Евангелистите Матей и Лука съобщават, че Иисус Христос е роден във Витлеем (Матей 2:1, 4–8; Лука 2:4–7). По това време сред евреите е било всеизвестно, че Месията ще произхожда от Витлеем (Йоан 7:42). Тъй като цар Ирод считал новороденият Христос за заплаха за престола си, той наредил да бъдат убити всички деца до определена възраст във Витлеем. Иисус избегнал меча на Ирод, защото родителите му, предупредени от Бога, избягали в Египет.

Бог действа със словото си в нашия живот

Веднъж Иисус разказал една притча, с която илюстрирал въздействието на своите думи върху нашия живот:

> *„И така, всеки, който чуе тези Мои думи и ги изпълнява, ще се сравни с разумен човек, който е построил къщата си на канара; и заваля дъждът, и придойдоха реките, и духнаха ветровете, и се устремиха върху тази къща; и тя не падна, защото беше основана на канара. И всеки, който чуе тези Мои думи и не ги изпълнява, ще се сравни с неразумен човек, който построи къщата си на пясък; и заваля дъждът, и придойдоха реките, и духнаха ветровете, и се устремиха върху тази къща; и тя падна, и падането ѝ беше голямо."*
>
> *(Матей 7:24–27)*

Ако думите на Иисус и Библията се приложат в живота, въздействието им върху хората е огромно. Който живее на практика съгласно Христовото учение, има опора и стабилност и в най-тежките обстоятелства, във всички житейски бури. Но само познаването на словото и учението на Иисус и възхищението от тях все още не ни дава стабилност. Божието слово ще промени положително живота ни едва когато го приемем сериозно и го прилагаме на практика. В своята притча Иисус говори за опасността от това, да знаем какво е казал, но да не го изпълняваме. Който се отнася към Божието слово надменно или повърхностно, никога няма да преживее неговата сила.

Преди няколко години един английски кораб се разбил и бил изхвърлен на брега на остров от Папуа Нова Гвинея. Туземците приели корабокрушенците дружелюбно. Когато капитанът влязъл в колибата на вожда, видял там един Нов Завет и се изказал пренебрежително за тази, според него, остаряла книга. Тогава вождът му казал: „Не се подигравай с тази книга! Ако бяхте попаднали тук, преди да я имаме, щяхме да убием и да изядем всички ви."

Всеки може да преживее лично каква сила имат думите на Иисус да обновяват и стабилизират живота. За тази цел трябва да ги четем и да съобразяваме живота си с тях. Когато е бил на земята, Иисус е учел простия народ и е илюстрирал учението си с много примери. Не е нужно да имаме богословско образование, за да разбираме думите му.

Великият американски писател Марк Твен е казал: *„В Библията ме тревожи не това, което не разбирам, а това, което разбирам."*

Съвсем естествено е в една толкова древна книга да има и трудни за разбиране пасажи. Но дори и неопитният читател може да разбере достатъчно, за да може Божието слово да промени революционно неговия живот.

Глава 3

Боже, кой си Ти и как да те позная?

Търсенето на Бога отдавна занимава много хора. Дискусиите относно неговото съществуване обикновено са силно емоционално заредени. Има ли Бог? Ако да, това засяга ли ме? Какъв е той? Откъде мога да разбера това? Това са само някои от въпросите, които си задаваме за Бога. Защо изобщо си ги задаваме? Вярно ли е, че всеки човек носи в себе си вакуум, който само Бог може да запълни? Не ни ли подтиква някакъв вътрешен копнеж да търсим своя Творец? Във всеки случай търсенето на Бога и занимаването на човека с Бога преминават като червена нишка през цялата история. Кой е Бог? И какво можем да знаем за него?

Не съществува общоприета представа за Бог. Както ние, хората, сме различни, така са различни и нашите представи за Бога. Няколко примера. Някои определят Бога като нещо абстрактно – вездесъщ световен дух, висш интелект, неясна сила или енергия. Други пък виждат Бога като далечно същество, което не се намесва в земните събития. Някои му приписват роля на полицай – Бог е пазителят на реда и наказва онези, които правят грешки. Други пък отхвърлят мисълта за *един* Бог и се молят на много божества. Критици виждат Бога като патерица за слабите, като измислица на човека, за да си обясни непонятното. В светлината на подобни аргументи вярата в Бог се представя като неразумна.

Какво е Бог: енергия, полицай, продукт на нашата невъзможност да си обясним света? Каква е истината? За да се опитаме да си отговорим, нека започнем от самия човек. Факт е, че ние, хората, по принцип се опираме на собствените си възприятия. „Нещата са такива, каквито ги виждаме!“ Създаваме си собствена истина и приемаме, че тя е такава, понеже подхожда на нашия мироглед. Това е съвсем човешко. Ние ограничаваме действителността, за да можем изобщо да я разберем. В случая с представата за Бога това би могло да изглежда например така: „Ако имаше Бог, нямаше да има войни.“ Тук Бог се разглежда като същество, което би трябвало да се намесва в историята на човечеството и да предотвратява войни и нещастия – нещо като висш контролен орган, който осигурява мира. С две думи, от Бога се очаква да изпълнява политическа роля. Фактът, че не я изпълнява, води до заключението, че той не съществува. Взето само за себе си, разсъждението изглежда логично. Но вярно ли е? На тази позиция се противопоставя друга: „Бог е любов. Войните се водят от хора, които не живеят по правилата на Бога (да обичаш ближния си, да не убиваш), от хора, които са безбожни.“ Две твърдения, противопоставени едно на друго. Къде е истината? Можем ли да наложим на Бога собствените си представи?

Каквито и очаквания и изисквания да имаме към Бога, към неговите задачи и същност, остава фактът, че Бог е такъв, какъвто е, а не такъв, какъвто си го представяме. Това може да се илюстрира с един пример. Господин Шустер изглежда различно в очите на хората около него. Семейство Майер са негови съседи. Госпожа Шмит е чула някакъв слух за него. Господин

Бауер работи при него. А госпожа Шустер е женена за него. Ако всички тези хора се съберат и обменят впечатленията си, ще се окаже че възприемат господин Шустер по съвсем различен начин. Наистина ли господин Шустер е такъв, за какъвто го смятат различните хора? В такъв случай той вероятно е твърде раздвоена личност. Но Господин Шустер си е такъв, какъвто е, независимо от възприятията на другите. Така е и с Бога. Бог е такъв, какъвто е, а не такъв, какъвто ние си го представяме, и какъвто го изисква нашият мироглед.

Независимо от всевъзможните индивидуални представи за Бога обаче трябва да се каже следното: Бог е съществото, което стои над всички нас, и което е създало всичко. Той е Богът-Творец. Следователно не нашият мозък създава Бога, а Бог е създал нас, хората, с нашия мозък. Един бог, който е продукт на човешкия мозък, не може да бъде Бог. Бог не може да бъде наша, човешка идея. Точно обратното, ние сме негова идея. От това може да се заключи, че разнообразните човешки представи за Бога не отговарят на неговото естество. Бог е такъв, какъвто е, а не такъв, какъвто ние си го създаваме. Но как мога да разбера какъв е Бог?

По принцип мога да позная Бога единствено ако се занимая с това, което сам той казва за себе си. Бог ни се е разкрил в личността на Иисус. Думите и делата на Иисус са точно отражение на Бога. Йоан пише за Иисус: *„Никой никога не е видял Бога. Единородният Син, който съвършено познава Отца, Той Го изяви."* (Йоан 1:18). Исус е единственият, който наистина познава Бога, и той ни го е разкрил. Чрез Иисус Бог ни съобщава волята си конкретно за нашия живот. За да

открием Бога, е необходима искреност. И трябва да имаме предвид, че Бог не може да бъде вкаран в някаква схема. Но не е нужно да вярваме сляпо, без разум. Иисус е казал още: *„Ако иска някой да върши Неговата воля, ще познае дали учението е от Бога, или Аз от Себе Си говоря."*(Йоан 7:17). Това обещание означава, че ние можем сами да проверим дали словото на Бога е истина и дали той е реален. Бог допуска проверка. Той няма какво да губи.

Какво означава да вършим Божията воля? За да върша Божията воля, първо трябва да знам каква е тя. А това се разбира, като чета Евангелията и другите писания на Новия Завет. След това трябва да започна да прилагам неговите думи в живота си. Това предизвиква ли вътрешна съпротива? Някои хора си представят християнския живот като крайно скучен и консервативен. Те мислят, че удоволствието от живота им е изложено на опасност. Считат, че да си християнин, се свежда до спазване на правила, а правилата само развалят удоволствието от живота.

Тези представи не отговарят на това, какво наистина означава да си християнин. Да сме християни значи да отредим на живия Бог място в живота си. Да дадем на Бога шанс да ни говори съвсем конкретно в нашия живот, да ни изпълва със спокойствие, любов и радост и да ни бъде източник на сила.

Не е нужно човек да изключва разума си, когато става дума за религиозни въпроси. За конкретната вяра има и конкретни основания. Иисус Христос е историческа личност. Освен много библейски сведения съществуват и източници извън Библията, които информират за неговия живот, за неговата смърт и за неговото възкре-

сение. Като пример можем да споменем Тацит, Светоний и Йосиф Флавий. Еврейският историк Йосиф Флавий (37 г. пр. Хр.), който не е бил християнин, а юдеин, пише:

> *„И по това време имаше един човек, ако можем да го наречем човек, защото той бе чудотворец и учител на онези, които приемат истината с радост. Той спечели много юдеи и езичници за последователи. Той беше Христос; и когато Пилат, по искане на нашите водачи, го осъди да бъде разпънат на кръст, тези, които го обичаха отначало, не отстъпиха от неговата страна, защото той им се яви на третия ден, събуден отново за живот, както Божите пророци бяха предрекли за него заедно с безброй други чудни неща. Групата на християните, наречени по неговото име, съществува до ден-днешен."*
>
> *(Йосиф Флавий, Юдейски древности, XVIII 3,3 §63 и сл.)*

Освен историческите източници, които потвърждават съществуването на Христос, има и редица пророчества, които предсказват Иисус и детайли от неговия живот (като напр. мястото му на раждане, чудотворните изцеления, смъртта му на кръста, възкресението му). Тези пророчества също са конкретни основания за вярата. Кой друг освен Бог може да даде точна и подробна информация за бъдещи събития? Стотици години преди раждането на Иисус Бог е оповестил неговото идване чрез множество пророчества. Старият Завет съдържа над 300 месиански пророчества, които са се изпълнили в живота на Исус. Тук ще посочим само един пример.

Пророк Исая е предсказал следното за чудотворните дела на Месията:

> *„Тогава очите на слепите ще се отворят и ушите на глухите ще се отпушат, тогава куцият ще скача като елен и езикът на немия ще пее радостно, защото в пустинята ще избликнат води и в степта – потоци.“*
>
> *(Исая 35:5–6)*

В Евангелията четем как това предсказание се е изпълнило съвсем буквално чрез чудесата, които Иисус е вършил (виж Матей 9:32-33; Матей 11:5; Марк 7:32–35; Йоан 5:3–9; Йоан 9:1–7).

Като имаме предвид, че Старият Завет, който съдържа всички тези пророчества, е бил завършен ок. 450–400 г. пр. Хр., става ясно, че хората, които са станали свидетели на знаменията на Исус, са били поразени не само от чудесата, а преди всичко от това, че са видели в тях изпълнението на древните пророчества. По време на управлението на Птолемей II (285–246 г. пр. Хр.) е бил завършен гръцкият превод на Стария Завет, наречен Септуагинта. Поради това тези пророчества са били известни в цялото източно Средиземноморие. И когато са започнали да се изпълняват едно след друго в живота и дейността на Иисус, това силно е разбунило духовете. Вярата на първите християни, че Иисус наистина е Божи Син, до голяма степен се е основавала и на изпълнението на тези пророчества.

Друго основание за вярата са изявленията, които самият Иисус е правил за себе си. Иисус сам се е определил като Син Божи. Фактически това е било и основанието за смъртната му присъда. Според юдейското мислене твърдението, че си Божи Син, е било равносилно

на твърдението, че си Бог. Това е било възприето като нечувано нахалство и заплаха за властта на тогавашната юдейска върхушка и е довело до смъртната присъда на Иисус.

> *„А Той мълчеше и нищо не отговаряше. Първосвещеникът пак Го попита, като Му каза: Ти ли си Христос, Синът на Благословения? А Иисус каза: Аз съм. И ще видите Човешкия Син, седящ отдясно на силата и идещ с небесните облаци. Тогава първосвещеникът раздра дрехите си и каза: Каква нужда имаме вече от свидетели? Чухте богохулството. Как ви се вижда? И те всички Го осъдиха, че заслужава смъртно наказание.“*
>
> *(Марк 14:61–64)*

Иисус е съзнавал какви последствия са щели да имат неговите изказвания. И въпреки това е твърдял, че е Божи Син. Такова твърдение е можело да извади от равновесие неговите съграждани. Това е била нечувана претенция. Някои хора и днес казват, че Иисус не е бил нищо повече от един добър човек, морален учител, който в края на краищата се е провалил. Въпрос на гледна точка?

Отново е важно да погледнем фактите. Много хора свидетелстват за възкресението на Иисус Христос. Първоначално уплашени хора като например Петър, който при ареста на Иисус от страх заявявил, че не го познава, впоследствие са били готови да умрат за това послание. Ще умре ли човек за една лъжа? Може би, но само ако не знае, че е лъжа. Това обаче са били хора, които не са имали полза от оповестяването на новината за възкресението. Те е трябвало да заплатят за това с

живота си и въпреки това не са могли да мълчат, защото са видели Иисус. Гробът на Иисус е празен, но той не е оставил празнина, а изобилно богатство за нас, хората – едно радостно послание. Бог ни е посетил в лицето на Иисус и може да ни предложи много. В Иисус Бог е станал човек, за да може между него и нас да се създаде приятелство. В личността на Иисус Бог е достъпен, защото е човек като нас, и защото ние можем да го възприемем със сетивата си и да разберем думите му.

Следната история от Новия Завет говори символично за приятелството, което Бог ни предлага чрез Исус. В своето Евангелие Йоан ни разказва за първото чудо, което Иисус е извършил (Йоан 2:1-11).

Иисус бил поканен на една сватба. По онова време сватбите продължавали седем дни и гостите трябвало да бъдат гощавани през цялото това време. Възникнала обаче конфузна ситуация, защото виното свършило. Може би младоженците били сбъркали в изчисленията, а може би празненствата били особено бурни. Във всеки случай виното свършило и продължението на тържеството било изложено на сериозна опасност. Само можем да гадаем какъв скандал би било това по онова време и в онази култура. Майката на Иисус разбрала това. Тя била наясно кой е Иисус и го помолила да намери изход. Тогава Иисус извършил първото си чудо. Той поръчал на слугите да напълнят догоре с вода шест каменни делви, предвидени за ритуално умиване. Една такава делва за тогавашното юдейско ритуално умиване побирала 110–120 литра. Когато донесли от водата, тя се била превърнала във вино, и то, както свидетелства Йоан, такова превъзходно вино, че цере-

мониалмайсторът упрекнал младоженеца, че досега не е предложил на гостите си най-доброто вино. Тогава той още не знаел откъде е дошло виното. Иисус извършил това чудо скришно.

Какво виждам от този разказ? Първата обществена изява на Исус е превръщането на вода във вино. Той не държи проповед, в която призовава към покаяние или към умерена употреба на алкохол, а дарява радост. И го прави тайно, а не като зрелищна част от забавленията. Той постъпва съвсем различно от това, което ние, хората, бихме очаквали, или от начина, по който ние самите бихме постъпили. Той не цели признание или аплодисменти. Не, той дарява радост – ненатрапчиво, на заден план, без да прави впечатление. Иисус сътворява превъзходно вино, той дарява нещо много специално.

Това знамение повдига някои въпроси. Кой е този човек, който превръща водата във вино? Кой е способен да направи това? Наистина ли той е този, който стои зад природните процеси – Творецът? Това би означавало, че Бог е станал човек, както е предсказано от пророците. Това би означавало, че Иисус е оповестеният Месия, Спасителят.

Със своето първо чудо Иисус ни се представя като този, който иска да внесе радост в живота ни. Животът с Бога е радостен. Бог е проектирал живота така, че радостта да бъде съществена част от него. Ако не преживяваме никаква радост, ние умираме – първо вътрешно, а после и физически. Ако нямаме радост в живота си, това е признак, че нещо не е наред.

Истинска радост може да даде само Бог. Всеки човек може сам да преживее и сам да установи дали думите

на Евангелието са от Бога, и дали обещанието за истинско удовлетворение на копнежа за радост се изпълнява. За това е необходимо да дойдем с отворено сърце при Иисус, защото чрез Иисус Христос опознаваме и преживяваме лично Бога.

„Това ви говорих, за да бъде Моята радост във вас, и вашата радост да бъде пълна.“

(Йоан 15:11)

Бог дарява истинска радост и приятелството с него продължава вечно.

Глава 4

Човекът изгонва Бога

Покани за обяд или вечеря, покани за презентации на продукти, семейни тържества, семейни честванията, предизборни събрания, разпродажби или концерти на местния самодеен оркестър... Множество такива и други подобни покани се получават ежедневно в домовете ни. Ние постоянно трябва да взимаме решения кои покани да приемем и кои предпочитаме да откажем. Безброй пъти сме били канени. Но случвало ли ви се е някога да бъдете изгонени? Да ви помолят изрично да не взимате участие в дадено събитие? Доста неучтиво, нали? Но дали няма някой, когото ние сме изгонили? От тържество, от някое събитие, от живота си? Случват се такива неща. И има един, който често бива изгонен, макар че той самият кани всички – Бог.

Бог ни кани да вярваме и да живеем заедно с него. Но тази покана не пасва особено към нашето ежедневие. Толкова много неща имаме да вършим – защо да отделяме време за нещо, което ни е малко неприятно, а понякога дори конфузно? На всичкото отгоре, хората, които сериозно се отзовават на поканата за живот заедно с Бога, често се смятат за малко съмнителни. Вярата не е модерна и за мнозина има привкус на нещо смехотворно. Вярващи, които живеят с Бога, изглеждат като че ли са от друга планета. Тези хора не знаят ли, че вече сме в 21-ви век?

Макар че привидно живеем в толерантен свят, в съвременните индустриални държави господства такъв

идеологически климат, че Бог и вярата са теми-табу. Вярата в Бога се изтиква в периферията на живота и се счита за интересна едва когато животът не предлага нищо друго. Когато една жена занесла книга за Иисус на снаха си, която лежала в болница за отстраняване на тумор, снахата възкликнала възмутено: „Е, не съм чак толкова зле!“ Подаряването на книга за Иисус ѝ се сторило като признак, че зълва ѝ вече я е „отписала“. Този пример ясно показва противоречивото отношение, което мнозина имат към вярата. Тя няма нищо общо с живота, но при срещата със смъртта може да послужи като някаква утеха. На погребението на набожната леля можем да почувстваме известно облекчение при мисълта, че тя е имала „добри връзки там горе“. Но на постоянната маса в кръчмата разговор за доверие и любов към Бога се счита за крайно неуместен. В съвременното информационно общество знанието за Бога е застрашено от изчезване.

Необозримият порой от информация, с който разполагаме в нашия глобален и взаимосвързан свят, достига до нас филтриран и сбит от медии и институции. Ние всеки ден получаваме предварително подготвен пакет от събития, които уж движат света. При това властва една атмосфера на внушение, в която новинарите определят какво е тема, и какво не е. Новините, които непрекъснато ни заливат, са съкратено представяне на това, което се случва по света. Те са един умален вариант на действителността, а и не може да бъде другояче. Избрана последователност от факти достига до нашия хол и заедно с книги и други източници на информация формира нашите възгледи за нещата. При това много неща изпадат през ситото. За войни, които нямат осо-

бено значение за световната икономика, или за инициативи, които не се смятат за достойни за вниманието на медиите, се отделя точно толкова малко време в денонощния информационен поток, колкото и за Бога.

Когато не чуваме или не виждаме разни събития и затова изглежда, че те са без значение за нашия живот, означава ли това, че те не се случват? Разбира се, че не. Водят се войни, за които ние не знаем нищо. Започват се инициативи, за които ние никога няма да научим. Също така, макар и почти да не се говори за Бога, той е реалност. Той дори е последната реалност, която никой не може да подмине. Той е бъдещето, към което всички ние вървим – независимо дали на конвейера на живота му обръщаме гръб и насочваме вниманието си към неща, които само присветват в мрака и един ден ще изчезнат в нищото. Иисус е знаел, че много хора няма да осъзнаят през живота си неизбежния факт, че един ден ще трябва да застанат пред Бога. Но ако това е непоклатима истина, значи ние всички – вярващи, невярващи, съмняващи се, търсещи и присмехулници, вървим нататък. *„Ще бъде плач и скърцане със зъби“* – казва Иисус (Лука 13:28). Хората ще плачат за една истина, която внезапно са осъзнали, и за прозрението, че са се разминали с нея в живота си. Тази опасност е много голяма. Защото господстващата житейска философия не позволява да се счита за нормално човек да вярва в Бога със сърце и разум. Това може да се определи като симптом на слепота за Бога. Ние сме деца на нашето време и приемаме несъзнателно, често без да разсъждаваме, нормите и предписанията на нашето общество. С това би трябвало да се занимаем по-задълбочено.

Социалните норми създават правила на поведение и

представи, които се приемат от повечето членове на обществото. Нормите ни казват какво е разрешено и какво не е – например, че по време на ядене не бива да се мляска, или че след обилно хранене в ресторанта не бива да си отпускаме колана. Нормите предписват за какво може да се говори и за какво – не.

Те ни казват, че на постоянната маса в кръчмата не е уместно да се говори за Иисус. Важно е обаче да разбираме, че нормите на поведение се менят. Те зависят от културната среда и се променят с течение на времето.

„Целият свят се върти около мен!"

В наше време човекът се поставя в центъра на всички неща. Нормална част от нашия живот е често да размисляме за себе си, да се самоанализираме. Това е елемент от нашата житейска философия. Ние търсим себе си, стремим се да намерим, да открием себе си. Стойността на нещата често се измерва по това, доколко са добри за нас. Ние търсим връзки и приятелства, които подхранват нашето его, и мислим много за собствения си емоционален свят. Казано накратко, ние се въртим около себе си. Може би твърде критично, но във всеки случай самите ние сме в центъра на своя интерес. Любов към себе си, самоуважение, самосъзнание, себереализация – това станаха ключови понятия.

Навремето Николай Коперник е направил откритие, което е потресло неговите съвременници. Той е открил, че не Слънцето се върти около Земята, а обратно. Така се оказало, че Земята не е центърът на вселената, както се считало до тогава. Цялостният светоглед на тогавашния свят бил растърсен из основи. А как е днес?

Какво ще стане, ако твърдата вяра на човека в себе си бъде разклатена? Ако се установи, че светът не се върти около него? Ако раздуването на нашето себелюбие се окаже съвсем погрешен фокус? Ако разберем, че Бог е центърът, а не ние? Ако разгледаме какво ни казва Евангелието, ще видим необходимостта да поставим Бога в центъра. В тази връзка благата вест на Иисус Христос ще предизвика преосмисляне и разбуждане, за да насочим погледа си към Бога. Библията говори за вечното евангелие (Откровение 14:6). Това вечно добро послание е поканата да се върнем към Бога, да се обърнем към него. Тази Божия покана е била винаги една и съща за всички култури и за всички хора, въпреки променящите се норми. Бог не ни кани на безкрайна морална проповед, а да прекараме вечността с него. Има огромно значение дали ще последваме тази покана, или не.

Поканени при Бога

По повод на едно угощение при един високопоставен фарисей, т. е. набожен юдеин, Иисус пояснява какво означава Божията покана и как хората реагират на нея. В отговор на забележката на един от гостите за това, колко хубаво би било човек да е поканен в небесното царство, той разказва следната притча (оригиналния текст виж в Лука 14:16-24):

Един човек устроил голямо угощение и поканил на него много хора. Когато всичко било готово, той изпратил, по ориенталски обичай, слугата си да съобщи на поканените гости, че тържеството може да започне. Оказало се обаче, че никой не желае да участва в него.

Исус разказва конкретно за трима души, които се оправдали за отсъствието си. Първият казал на слугата: „Току-що купих една нива и сега е важно и необходимо да отида и да направя оглед на място. Моля да ме извините, но е належащо." Другият казал: „И аз бих искал да се извиня, защото купих пет впряга волове и трябва да проверя дали стоката е в ред. Възпрепятстван съм." А третият казал: „Съжалявам. И аз не мога да дойда, защото току-що се ожених и искам да прекарам времето с жена си." Така слугата се върнал без гости. Господарят се разгневил и наредил на слугата да отиде бързо в града, там, където се навъртали бедните, куците, сакатите и слепите. Тях трябвало да покани и да доведе. Те щели да гуляят с домакина вместо първоначално поканените. Слугата довел всички тези хора в къщата на господаря си и му казал: „Има място за още гости." Тогава господарят го изпратил още веднъж навън, за да убеди всички, които се намирали по улиците, да дойдат да се насладят на угощението.

Какво е искал да каже Иисус на хората с тази история? Домакинът символизира Бог. Той е поканил много хора и е направил необходимата подготовка за тях. Но когато изпраща слугата си да доведе гостите, те не идват. И днес е така. Вече 2000 години след смъртта на Иисус слугите все още предават Божията покана. Тази покана много често се отхвърля. На Бога не му е лесно да напълни своето небе. Онези, които са паднали най-ниско в живота си – бедните и болните – най-лесно разбират колко прекрасна е Божията покана. Но Бог насочва вниманието си и към по-далечните и иска настойчиво да им засвидетелства, че са добре дошли.

Мнозина си намират оправдание да не уважат покана-

та. Примерите от притчата показват защо и днес хората не идват при Бога. Този, който иска да види нивите си, е загрижен за имота си. Този, който иска да провери воловете си, поставя работата на първо място. За третия е по-важна жена му. Всъщност и тримата биха могли да участват в пиршеството, но приоритетите им са други. И днес притежанията, работата и семейството така ни обсебват, че си мислим, че нямаме време за Бога. С това често оправдаваме факта, че сме изгонили Бога от своя живот, или че не сме приели неговата покана. Нещата се утежняват допълнително от общата атмосферата на слепота за Бога, която вече описахме в началото. Ние знаем твърде малко за Божията покана и за онзи, който ни я е предал – Иисус Христос. Но за Иисус можем да научим много от Новия Завет. Това знание ни помага да осъзнаем значението на Божията покана и да разберем как да я приемем. Иисус е *ключовата фигура*. Той е платил нашия вход за небето. По този повод Йоан пише:

> *„Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, а да има вечен живот.*
>
> *(Йоан 3:16)*
>
> *„Който вярва в Сина, има вечен живот; а който не се покорява на Сина, няма да види живот, а Божият гняв остава върху него.“*
>
> *(Йоан 3:36)*
>
> *„Истина, истина ви казвам: който слуша Моето учение и вярва в Този, който Ме е пратил, има вечен живот и няма да дойде на съд, а е преминал от смърт в живот.“*
>
> *(Йоан 5:24)*

Цитираните пасажи показват, че ние трябва да приемем Иисус, ако искаме да приемем поканата на Бога. Но за да приемем Иисус, трябва предварително да ни е ясно, че такива, каквито сме, с досегшния си живот, не можем да устоим пред Бога. Не защото Бог е дребнав, а защото е справедлив. Но Бог е създал за нас един път, по който можем, въпреки моралната си недостатъчност, да достигнем до него, ако искаме. Същественото е, че Иисус е поел на кръста нашия грях върху себе си. Затова той може да ни доведе при Бога, ако вярваме в него. Ключовият фактор тук е това да стане доброволно. Бог очаква от нас да идем при него по своя воля и с честни намерения. Никой не бива принуждаван. Такъв е Божият план за нас.

В Новия Завет се казва, че по този начин ние получаваме вечен живот. Под вечен живот се разбира истинският живот – живот, непомрачен от сълзи, скръб, мъка болка и смърт (виж Откровение 21:4). На някои хора им е трудно да повярват в тези твърдения на Новия Завет. За всеки, който се съмнява, е важно да се занимае с личността Иисус Христос и да провери нещата сам за себе си.

През всички времена, включително и днес, е имало и има много хора, които приемат Божията покана. Те отреждат на Бога активно място в своя живот и му предоставят водачеството. Те вече не се въртят около себе си, а насочват фокуса към своя Творец. Те са разбрали, че Бог не е абстрактен, а наистина е жив. Той не започва да съществува едва на прага на смъртта. Живият Бог, за когото говори Библията, съществува и в този живот. Сега. И той самият дели небето с хората, които са направили крачката към Иисус и с вяра са об-

вързали своя живот с него. Защото неговото послание е послание на любов: *„Който дойде при Мен, никак няма да го изпъдя... Който дойде при Мен, никога няма да огладнее, и който вярва в Мен, никога няма да ожаднее“ (Йоан 6:35)*. И както в притчата човекът изпраща слугата си да покани и далечните, така и днес поканата е отправена към всички онези, които са далеч от Бога. На небето има много място, защото Иисус казва: *“В дома на Отца Ми има много жилища. Ако не беше така, Аз щях да ви кажа, защото отивам да ви приготвя място“ (Йоан 14:2)*.

Глава 5

Фаталният недостатък на човека

Всеки ден слушаме за нея. Тя бушува на стотици места, всява ужас сред хора и народи, носи неизказани страдания и разрушения. Войната. Тя преминава като червена нишка през цялата човешката история и оставя след себе си скръб, гняв, отчаяние, загуба, смърт. Последствията от войните са страшни – както за отделния човек, така и за обществото. По демографски данни само през Втората световна война са загинали между 16 и 18 милиона войници, няколко стотин милиона военни и цивилни са били ранени и частично осакатени, между 50 и 55 милиона цивилни са били убити, а поради войната не са се състояли между 12 и 13 милиона раждания. Но и след края на Втората световна война кръвопролитието продължава. Само в Африка през последните тридесет години са избухнали повече от 40 войни. Тази реалност е зашеметяваща и желанието за мир е голямо. Мечтата за мир обаче си остава малка точка на хоризонта, докато кланетата не престават. В своята „Опера за три гроша“ Бертолт Брехт пише:

Та кой не би желал да е добър?
На бедните да раздаде имота…
Добри да бяха всички – би дошъл
и рая на земята със доброто.
Та кой не би желал да е добър?
Ала уви! – оскъдни са блага,
а хората са пакостни и зли.

Желаем мир и сговор на земята,
ала кажете: бихме ли могли?
(Бертолт Брехт, Опера за три гроша,
превод Владимир Мусаков, София, 1957)

Конференции за мир, награди за мир, изследвания за мир, апели за мир. Но това са слабички гласчета сред бойния рев и често се чуват само там, където и без това в момента има политически мир. Парадоксално е, че и живеещи в мир народи стоят въоръжени до зъби един срещу друг – защото се казва, че една нация трябва да бъде подготвена за случай на нужда. Ние подсигуряваме мира с оръжия.

След 1945 година у нас (в Германия – бел. прев.) има политически мир. Ние се поучихме от миналото. Но дали наистина? Как изглежда нашият мир под лъскавата повърхност? За какво използвахме мирното време? През мирния период след 1945 г. ние в още по-големи мащаби експлоатираме безогледно ресурсите на планетата – с ужасяващи последици. Използваме мира за безмерна консумация за сметка на околната среда. Злоупотребяваме с мира, за да се обогатяваме, като експлоатираме не само природата, но и хората от бедните страни. Много от продуктите, които се предлагат в нашите супермаркети, се произвеждат от работници в „обособени производствени зони“ при нечовешки условия. Един работен ден на седемдневната работна седмица продължава от 14 до 16 часа, заплащането е между 30 и 70 цента на час. При тези условия хората се унищожават.

За какво още използвахме мира? След 1945 г. драстично нарасна броят на разводите. В нашата страна има политически мир, но в семействата цари война. Освен

това всяка година хиляди деца биват убивани в майчината утроба. Така изглежда нашият мир. Опустошението и разрушението си потърсиха нови жертви. Какво трябва да се промени, за да може да има истински мир? Или може би повредените хора неизбежно създават и повреден свят? Откъде идва цялата тази разруха?

Тясно, алчно сърце

По този повод Иисус казва, че цялото зло произхожда от човешкото сърце.

> *„Това, което излиза от човека, то осквернява човека. Защото отвътре, от сърцето на хората, излизат лоши мисли, блудства, кражби, убийства, прелюбодейства, користолюбие, злина, коварство, сладострастие, лукавство, богохулство, гордост, безумство. Всички тези зли неща излизат отвътре и оскверняват човека.“*
>
> *(Марк 7:20–23)*

Злото, което е и първопричината за страданието на този свят, идва от човешкото сърце, което е тясно, алчно и ламти само за личната си изгода. Това алчно сърце е причината, поради която семейства се изпокарват, близки приятели изведнъж са оказват врагове, роднини се влачат по съдилища, омраза и жажда за мъст унищожават хора. Когато такива тесни, алчни сърца достигнат лостовете на властта в правителства и международни концерни, резултатът е един свят като нашия. След завършването на първата атомна бомба Алберт Айнщайн казал: *„Сега имаме проблем. Проблемът не е тази бомба. Проблемът е човешкото сърце*.“ Ото

фон Хабсбург отбелязва в една своя реч: *„Войната и неправдата са като треската и болестта. Треската не е самата болест."*

Тясното, алчно сърце тупти във всички гърди и е причината за много от нашите проблеми. Възможно ли е да променим сърцето си? Това е нужно, за да можем да постигнем истински мир. Точно това предлага Бог! Той иска да промени сърцето ни, за да можем да постигнем мира, който той иска да ни подари. Иисус казва:

> *„Мир ви оставям, Моя мир ви давам: Аз не ви давам, както светът дава."*
>
> *(Йоан 14:27)*

Иисус говори за един особен мир – неговия мир. Този мир е по-различен от политическия. Той е вътрешен, душевен мир, който само той може да даде. Как изглежда Божият мир? Той минава през кръста на Иисус. Дълбоката вина, която се трупа в човешкото сърце, се отнема от нас. Христос е поел нашата вина върху себе си и я е заковал кръста. Самият Христос, който за разлика от хората има широко и любящо сърце, е поел нашата вина и е умрял за нас. Който приеме това с искрено сърце, намира мир – за живота, за смъртта и за вечността.

Иисус подхожда към въпроса за вината по съвсем различен начин от нас. Ние сме склонни да се измъкваме от вината и да я прехвърляме на други. Рядко някой е готов да признае вината си. Тук отново се проявява тясното сърце. Нашето нежелание да поемаме вина води до порой от обвинения, който прераства в лавина и разрушава взаимоотношения. А за крайната разруха никой не се признава за виновен. Поемането на вина показва сила на характера, защото от такава стъпка има

последствия. Последствието, което Иисус е поел върху себе си, е неговата екзекуция. Той не е бил убит заради някакъв каприз на своето време, а защото със своята смърт е заплатил за вината на всички хора пред Бога. Той самият добре е знаел това, както личи от някои негови изказвания.

„Защото и Човешкият Син не дойде да Му служат, а да служи и да даде живота Си като откуп за мнозина."

(Марк 10:45)

„Човешкият Син трябва много да пострада и да бъде отхвърлен от старейшините, главните свещеници и книжниците, да бъде убит и на третия ден да бъде възкресен."

(Лука 9:22)

„Аз съм добрият пастир; добрият пастир дава живота Си за овцете."

(Йоан 10:11)

Иисус променя сърцата на много хора. Той обещава ново сърце на онези, които го приемат. Това, което ние не успяваме да направим със собствени сили, ще го направи той, ако го поставим в центъра на живота си. Той може да ни освободи от завист, алчност и злоба и да ни даде широко сърце. Той самият е отговорът на въпроса как да променим сърцата си, за да постигнем мир. Истинският мир е обвързан с личността на Иисус. Който познава него, ще има мир.

И Светият Дух също ни свидетелства за това; защото, след като е казал преди това: „Ето заветът, който ще направя с тях след ония дни, каза Господ: ще положа законите Си в сърцата им и ще ги напиша в умовете им"; и

после добавя: „И греховете им и беззаконията им няма да помня вече.“

(Послание към евреите 10:15–17)

Една истинска случка, разказана в Новия Завет, показва как сърцето на един човек станало широко и миролюбиво. Това се случило, когато Иисус дошъл в Ерихон. Голямо множество се тълпяло около него и искало да го види, защото вече всички били чули, че той дарява зрение на слепи, изцелява болни и възкресява мъртви. Закхей също искал непременно да види Иисус. Той бил богат човек, главен бирник по занятие. Като евреин, който събирал данъци за римските окупатори, Закхей бил считан за предател. Римската държава не събирала сама данъците си, а давала определени области под аренда на бирници-арендатори *(publicani)*. Закхей бил един от тези бирници-арендатори, и то главен бирник, който събирал данъците чрез свои служители-бирници. Те печелели от разликата между определените от държавата данъци и това, което събирали в действителност. Това занятие донесло на Захей голямо богатство. Поради това той бил мразен и презиран от хората, сред които живеел, защото натрупал състоянието си за сметка на своите сънародници.

Тъй като бил дребен на ръст, а пред него се блъскала голяма тълпа, Закхей не можел да види Иисус. Тогава той изтичал малко напред и се покатерил на една черница, край която Иисус и множеството скоро щели да преминат. Така щял да види Иисус пътьом. Когато Иисус наистина минал покрай дървото, той погледнал нагоре, видял го и го заговорил по име: „Закхей, слез бързо от дървото, защото тази вечер ще дойда у теб!“ Закхей сигурно е бил крайно учуден и с голяма радост

завел Иисус у дома. Едва ли е очаквал, че Иисус ще му обърне внимание и ще го заговори лично. Останалите хора обаче се възмутили, че Иисус влязъл в къщата на такъв грешник – алчния скъперник Захей. Можело да се очаква, че той ще отседне в дома на началника на синагогата, а не у един бирник. Негодуването било голямо: „При грешен човек влезе да отседне!“. Тъкмо това обвинение, изречено от почтените граждани на Ерихон, съдържа радостното послание на тази случка, резюмето на цялата Библия – че Бог, както преди, така и сега, се привежда към хората с тесни, зли сърца.

Дори да се крием от Бога, той вижда и нас, и сърцето ни. Той иска да го спечели за себе си и да го обнови. При срещата с Иисус, Божия Син, Закхей се променил из основи. Той разбрал, че Бог го приема, и това обновило сърцето му. Той бил закоравял грешник и бил обрал много хора. Но въпреки това Иисус дошъл при него без предразсъдъци и упреци – макар да знаел всичко за него. Божият Син познава сърцата на всички хора. След като Закхей приел Иисус, Бог започнал да записва своите закони в сърцето му. В присъствието на Иисус Закхей започнал да съжалява за досегашния си живот.

Човекът, който досега ламтял за богатство, дал половината от имота си на бедните. На всички, които бил ощетил, върнал четирикратно. Това била огромна промяна. Исус му казал: *„Днес стана спасение на този дом… понеже Аз дойдох да потърся и да спася изгубеното“* (виж Лука 19:1–10).

Който допусне Иисус в своя живот, получава от него силата да се промени. Лошите навици могат да се преодолеят. Хората могат да се освободят от зависимостта

си от алкохол или наркотици. Исус ни помага да оставим зад гърба си скъперничество, алчност, суета, свадливост, лицемерие. Иисус спасява бракове и може да превърне врагове в приятели. Той обновява хората из основи. С неговото идване настъпва един процес на промяна, който продължава през целия живот на човека. Както дребният човек от Ерихон преди 2000 години бил освободен от алчност, себичност, властолюбие и отмъстителност, така и ние днес можем да придобием широко, свободно и леко сърце. Това е мирът, който само Бог може да ни подари.

Глава 6

2000 години Иисус

Преди 2000 години във Витлеем се ражда един човек, който оставя своя отпечатък върху световната история както никой друг. Този човек, чийто живот започва във възможно най-мизерни условия, повлиява по несравним начин морала, мисленето, изкуството и културата на западния свят. Неговото име е Иисус. Въздействието му продължава и до днес. Значителна част от ценностите и съдържанието на нашето законодателство и нашия обществен ред водят началото си от Иисус от Назарет. Например любовта към ближния, милосърдието или грижата за социално слабите. Тези основни ценности, вече институционализирани в държавни мрежи за социално подпомагане и общественополезни сдружения, не произхождат от нашите германски или келтски предци. Ние ги приемаме за съвсем естествени, но ако погледнем малко по-далеч от върха на носа си, ще видим, че в страните, в които християнството не се е наложило, важат други ценности. Пример за това е Индия, в която живеят около 200 милиона т. нар. „недосегаеми“ – най-низшата социална прослойка. Това са хора, за които никой не поема социална отговорност, защото те не принадлежат към никоя от четирите основни касти (които от своя страна се делят около 3000 „под-касти“). При това морални угризения няма. Тези хора са пренебрегвани от обществото и вършат работа, която се счита за „нечиста“, например акушерки,

перачи, чистачи и метачи на улици. Доскоро децата на „недосегаемите“ нямаха право да посещават училище. И макар че междувременно индийската държава върши доста за тези хора, и до днес в определени части на Индия продължава тяхната изолация и дискриминация. Назарянинът не е повлиял морала на тази страна, нейните ценности се градят на друга основа.

Иисус е оставил своя отпечатък върху света, макар че не е заемал влиятелна позиция. Той е роден в голяма бедност – в един обор. До тридесетата си година е работил като занаятчия и не е посещавал юдейско училище. Въпреки това, за учудване на съвременниците си, е бил образован: *„Как този Човек е начетен, като не се е учил?“* (Йоан 7:15).

Иисус не е търсел обществото на богатите и влиятелните. Той никога не е пътувал извън страната си и не е написал нито една книга. В продължение на едва три години е бил пътуващ проповедник, след което е бил екзекутиран като престъпник. Учениците му са били обикновени хора – рибари, занаятчии. Как е могъл такъв човек да окаже такова огромно въздействие върху последващите две хилядолетия? Как е станало възможно неговото учение да се превърне в най-масовата религия на света? Ако Иисус е бил обикновен човек, неговото влияние върху хода на световната история не може да бъде обяснено.

От неговата биография обаче личи, че Иисус не е бил обикновен човек. Самият той твърди, че е дошъл от друг свят, от отвъдния свят. *„Излязох от Отца и дойдох на света; и пак напускам света и отивам при Отца“* (Йоан 16:28).

Иисус е дошъл при нас от Божието присъствие. Той пренебрегва духа и стойностите на своето време, като налага други. Неговото различие е положително. Той не проявява расизъм и дискриминация. Отнася се с жените като с равноправни, което по негово време е изключение и противоречи на общоприетите норми. Най-свободно общува и с представители на мразени малцинства, напр. самаряните, като пренебрегва предразсъдъците на времето си. Изправя се срещу обществените злини и срещу висшата религиозна прослойка, която обвинява, че използва дългите си молитви само като претекст да „изпояжда“ имота на хората.

Иисус не съответства на представите за героичен образ. Героите на евреите, гърците и римляните никак не приличат на Исус. За разлика от евреите, животът и мисленето на гърците са били силно повлияни от философската мисъл. Широко застъпено философско направление е бил стоицизмът, чийто последователи се опитвали да потискат чувствата си и да приемат страданията и смъртта с невъзмутимо спокойствие. Евреите пък напротив, очаквали Месия, който с военна мощ и с помощта на ангели ще отхвърли политическото господство на римляните и ще освободи Израел. Един Месия, който се оставя да го разпънат на кръст и се моли за палачите си, и до ден-днешен е непонятен за евреите. Лука, който сам е грък, описва в своето Евангелие, че Иисус е плакал и е бил обзет от смъртен страх. Иисус не е отговарял на идеалните образи на времето си, и въпреки това е оказал върху човечеството много по-голямо влияние от всички императори, пълководци и други исторически величия.

Мотивацията на неговите действия

Мотивацията за действията на Иисус е любовта – и това го прави уникален. Честолюбието, властоюбието, стремежът към влияние са му били чужди и не са били движещата сила за постъпките му. Той сам се е сравнявал с добър овчар, който отива да търси изгубената овца и когато я намери, я вдига на раменете си и я донася у дома. Той е плакал за Ерусалим, обичал е враговете си и е изпитвал състрадание към болните, слепите, страдащите. Когато екзекуторите му го убивали, той извикал към Бога: *„Отче, прости им, защото не знаят какво правят“* (Лука 23:34). Той се смилявал над човешките маси, които идвали да го видят и да го слушат. Държанието му било смирено, като на слуга. Той измил краката на учениците си, докато те спорели кой от тях е по-велик.

Иисус е казал: *„Човешкият Син не дойде да Му служат, а да служи и да даде живота Си като откуп за мнозина“* (Марк 10:45).

Той е търсел контакт с отхвърлените и презрените в обществото. Неговата различност се е изразявала и в това, че е бил безгрешен. Характерът му е бил съвършен – нещо невъзможно за обикновения човек. Веднъж той попитал своите противници: *„Кой от вас ме обвинява в грях?“* А те замълчали (Йоан 8:46). Дори враговете му не могли да му посочат никакво прегрешение. Това съвършенство и до днес или привлича, или отблъсква хората. Дори Петър веднъж, след като станал свидетел на едно чудо на Иисус и разбрал с кого си има работа, казал: *„Иди си от мен, Господи, защото съм грешен човек“* (Лука 5:8).

Изключителността на Иисус се проявява и в авторитета, с който е говорел. Той предлага на хората да им дари вътрешен мир: *„Елате при Мен всички, които сте отрудени и обременени, и Аз ще ви успокоя“* (Матей 11:28).

Моралните принципи на Иисус са актуални и днес, 2000 години по-късно. В областта на етиката и морала нито преди, нито след него е казано нещо по-добро. Примери за това са безусловните призиви за любов към ближния, за честност, за великодушие, за вярност.

Но думите на Иисус не само подкрепят и утешават, а и често са огромно предизвикателство. Слушателят постоянно е изправен пред необходимостта да вземе решение относно личността на Иисус. Той казва: *„Аз съм пътят и истината, и животът; никой не идва при Отца, освен чрез Мен“* (Йоан 14:6). Това твърдение е предизвикателство за всеки, защото то означава, че пътят към Бога минава през Иисус. Изключено е човек да остане неутрален. Лука съобщава, че Иисус веднъж е казал: *„Който не е с Мен, той е против Мен“* (Лука 11:23). Иисус довежда хората до Бога. Той е този, чрез когото ние можем да познаем невидимия Бог, защото Бог го е изпратил с тази цел. Действително Иисус е говорил за Бог по начин, по който може да говори само някой, който е в много близки отношения с него. Апостолите свидетелстват, че Иисус е единственият, който някога е видял Бога. Той изразява Божията воля в света. Иисус казва: *„Който е видял Мен, видял е Отца“* (Йоан 14:9). Защо Иисус е говорил толкова много за Бог-Отец? Не за да влезе в историята, а защото е искал да спечели хората за Бога. Иисус ни представя един Бог, който не е далечен и недостъпен, а благ и любящ.

Един Бог, който не желае да бъде изгубена нито една душа.

Независимо от моралната стойност и произтичащата от нея полза за обществото, всичко, което Иисус е говорил, няма никакъв смисъл, ако той не е този, който твърди, че е – вечният Син на Бога, самият Бог, който е станал човек. Юдейските книжници, които приемали тази претенция като богохулство, подложили Иисус на разпит:

> *„Ако си ти Христос, кажи ни. А Той каза: Ако ви кажа, няма да повярвате и ако ви задам въпрос, няма да Ми отговорите. Но отсега нататък Човешкият Син ще седи отдясно на Божията сила. И те всички казаха: Тогава Ти Божият Син ли си? А Той им каза: Вие казвате, защото Аз съм.“*
>
> *(Лука 22:67–70)*

Трима евангелисти са записали следните думи на Иисус: *„Небето и земята ще преминат, но Моите думи няма да преминат“* (виж Матей 5:18; Матей 24:35; Марк 13:31; Лука 16:17; Лука 21:33).

За много хора претенцията на Иисус, че е Син на Бога, е трудно приемлива. Но ако той не е такъв, вярата в него не би била оправдана. Иисус обаче не ни е оставил сами на себе си в нашите съмнения и предположения. Той ни е дал конкретни знаци, за да можем да вярваме в него както с разума, така и със сърцето си.

Опорни точки за вярата в Иисус

Иисус не е дошъл неочаквано. Още от началото на човешкия род Бог е обещал, че един ден ще дойде Спаси-

тел. В лицето на Сина Бог сам ще посети своя народ. И за да бъде разпознат Божият Син, стотици години преди раждането на Иисус в еврейските писания на Стария Завет се съобщават подробности за неговия живот. Те ни дават един много точен образ на Месията, за да може той да бъде лесно разпознат от всички и да се изключи каквато и да било грешка. Въз основа на предсказанията на Стария Завет по времето на Иисус хората са очаквали идването на Месията. Нека спомена тук някои от тези пророчества. Предсказано е например, че Иисус ще се роди по свръхестествен начин от девица. По този въпрос пророк Исая пише 750 години преди Христа:

„Затова сам Господ ще ви даде знамение: Ето, девицата ще зачене и ще роди син, и ще го нарече Емануил (Бог е с нас)."

(Исая 7:14)

Освен това книгите на Стария Завет съдържат много подробности относно неговата смърт, неговите страдания, предателството на Юда, разпъването на кръста, хвърлянето на жребий за дрехите му, гроба му и възкресението му от мъртвите. Всички тези пророчества са се изпълнили в живота на Иисус и ни показват, че Иисус действително е този, който твърди, че е. Иисус е единственият човек, чийто живот е бил предсказан писмено и подробно стотици години преди неговото раждане. Той е единственият, чието тяло не е останало в гроба, а е възкръснал. Той е дошъл при нас от отвъдното, живял е 33 години на нашата земя и след възкресението си се е върнал обратно при Бога.

Самите апостоли са били скептични и едва с течение на времето постепенно са разбрали, че Иисус наисти-

на е този, за когото се говори в Стария Завет. След като той им се явил след възкресението си, те вече се убедили така твърдо, че впоследствие предпочели да умрат, но не и да се отрекат от него. По тази причина десетима от неговите ученици са били убити. Те не са имали изгода от проповядването на възкресението на Иисус, както често се представя. Не, те са преживели възкресението и не са могли да постъпят по друг начин, освен да разпространяват това послание, дори това да е означавало смърт за тях.

Сериозно основание за съвременниците на Иисус да вярват в него са били чудесата, които той е вършел. И тогава, както и днес, хората не са вярвали в чудеса като например възкресение от мъртвите. Но явяването на Иисус е било съпътствано от многобройни уникални чудеса, както и е било предсказано. Иисус е възкресявал мъртви, изцелявал е слепи, прокажени, неми, глухи, и то много на брой. Очевидецът Йоан пише: *„Ако се напишеха едно по едно делата на Иисус, струва ми се, че цял свят нямаше да побере написаните книги."* (Йоан 21:25).

Днес на много хора им е трудно да вярват в чудеса. На хората, които са живели тогава и са видели Иисус лично, им е било по-лесно, защото са видели делата му със собствените си очи. Въпросът дали са се случвали чудеса, или не, не може да се разреши нито от природните науки, нито чрез човешки разсъждения, а трябва да се отправи към историята. Налице са множество сведения от очевидци. Дори за враговете на Иисус и за нехристиянските автори чудесата на Иисус са били факт. Те са знаели за тях, чували са за тях, говорили са с изцелени хора. Фактът, че юдейските водачи не са

отричали чудесата, или „знаменията“, както ги нарича Иисус, е особено интересен, тъй като те са били враждебно настроени към зараждащото се християнство и с всички средства са се опитвали да го забранят. И въпреки това са били принудени да признаят чудесата за действителни. Един еврейски първосвещеник казва в Синедриона: *„Този човек върши много знамения“* (Йоан 11:47). Ако е било възможно чудесата да бъдат опровергани, противниците на Иисус със сигурност са щели да го направят. Явно това е било невъзможно.

Евангелията съобщават за конкретни случаи на възкресяване на умрели. Веднъж Иисус върнал към живот дванадесетгодишната дъщеря на началника на синагогата Яир. Тя била единствената му дъщеря и смъртта ѝ била ужасна трагедия в живота на това семейство. Иисус съжалил семейството и възкресил дъщеря им. В град Наин Христос възкресил един млад мъж по време на погребението му. Може да се предположи, че това събитие е оставило дълбок отпечатък върху живота на всички, присъствали на погребението. Особено като се има предвид, че възкресените хора са живели още 50, 60 или дори 70 години след това и са можели да бъдат видени и разпитани от околните.

Иисус е извършил хиляди изцеления. Каква е била целта на неговите чудеса? От една страна той е бил изпълнен с любов и е искал да освободи хората от тяхното страдание. От друга страна обаче чудесата потвърждават неговата самоличност. Всеки може да твърди, че е Син на Бога. Но никой не може да върши такива чудеса освен ако те не идват наистина от Бога. Нека си представим, че един ден Бог ни посети на земята. Не бихме ли очаквали от него такива чудеса? Чрез своите

знамения Иисус подкрепя достоверността на твърденията, които прави са себе си пред своите съвременници.

> *„И Иисус извърши още много знамения пред учениците, които не са написани в тази книга. А тези са написани, за да повярвате, че Иисус е Христос, Божият Син, и като вярвате, да имате живот в Неговото име.“*
>
> *(Йоан 20:30–31)*

Иисус е правил много сериозни твърдения за своята личност и въздействието, което може да окаже върху живота на един човек. Например: *„Аз съм възкресението и животът; който вярва в Мен, ако и да умре, ще живее“* (Йоан 11:25). Той подкрепя това твърдение с чудеса. След като изрича тези думи, Иисус отива на гробището и възкресява Лазар от гроба, където той лежи мъртъв вече от четири дни. Лазар излиза от гроба и можем да си представим, какъв ужас предизвиква това. Освен това Иисус казва: *„Аз съм хлябът на живота; който дойде при Мен, никога няма да огладнее, и който вярва в Мен, никога няма да ожаднее.“* (Йоан 6:35). Тези думи придобиват особена тежест, тъй като малко преди това той е нахранил 5000 семейства с пет хляба и две риби. При друг случай Иисус опрощава греховете на един парализиран човек. Юдейските книжници го обвиняват в богохулство, а той им отговаря:

> *„Кое е по-лесно да кажа на паралитика: Прощават ти се греховете, или: Стани, вдигни постелката си и ходи?“*
>
> *(Марк 2:9)*
>
> *„Но за да познаете, че Човешкият Син има власт на земята да прощава грехове – каза на паралитика: Казвам ти: стани, вдигни постел-*

ката си и си иди у дома. И веднага той стана пред тях, вдигна това, на което лежеше, и си отиде у дома, като славеше Бога.“

(Лука 5:24)

Човекът станал и си отишъл у дома. Той бил изцелен и греховете му били простени. Днес Иисус също опрощава греховете ни, за да можем в деня на смъртта си да застанем пред Бога без грехове. Уникалните твърдения на Иисус придобиват огромна тежест и достоверност за нас поради неговите чудеса.

Иисус е използвал чудесата си и за да събуди у хората вяра в себе си като Божи Син. Тази вяра е пътят към вечния живот и вечното общуване с Бога. Иисус е ключът към Бога. Той казва: *„Аз съм пътят и истината, и животът; никой не идва при Отца, освен чрез Мен.“* (Йоан 14:6). Той иска да заведе всеки човек при своя Отец. Иисус е дошъл от Божието присъствие в нашия тъжен и изпълнен с омраза свят и е живял тук един съвършен живот. Той ни е донесъл радостната вест, че ако вярваме в него, ще получим вечен живот, т. е. ще бъдем във вечна общност с Бога. Иисус е дошъл, за да ни даде надеждата за небето. След възкресението си той се е върнал при Бога и продължава и до днес да ни призовава да го последваме там.

„Моите овце слушат гласа Ми и Аз ги познавам, и те Ме следват. И Аз им давам вечен живот; и те никога няма да загинат и никой няма да ги грабне от ръката Ми.“

(Йоан 10:27–28)

Иисус е не просто морален пример за нас. Важно е да го познаем като този, който е дошъл при нас от Божието присъствие, за да ни призове при себе си. Видимият

свят не е единствената реалност и не е нашата окончателна родина. Иисус иска да му се доверим. Това доверие се поражда, когато му дадем място в сърцето си и започнем да живеем според думите му. За милиони хора на тази земя това е действителност, която те живеят на практика. Неминуемо ще дойде един момент, когато няма да ни е необходимо нищо друго освен Иисус Христос. Това е часът на смъртта. Докато живеем активно на този свят, много неща ни отвличат, но в края на дните ни всичко друго става без значение. Тогава ни е необходим само той, Иисус Христос – Господ, който е дошъл, за да ни спаси.

Глава 7

Кръстът

Кръстът е един от тези символи, чието значение се е променило из основи в хода на историята. В античния свят кръстът е бил символ на ужас – един от най-страшните инструменти за мъчения и смърт, които човечеството е измислило в своята жестокост. Римляните са възприели разпъването на кръст като метод за екзекуция от картагенците, които окачали осъдените престъпници да висят, защото считали земята за свещена. Кръстната смърт се прилагала само за най-тежки престъпници, за врагове на държавата или роби и била свързана с много изтезания. Осъденият на смърт чрез разпъване първо бил бичуван с камшик, в който били вплетени остри предмети. След това бил принуждаван да носи напречната греда на кръста до мястото на екзекуцията под публичен присмех и позор. Там събличали дрехите на осъдения и екзекуторите ги разпределяли помежду си. Палачът забивал пироните в китките на голия човек. Тези наранявания на нервите предизвиквали ужасни мъки. Глезените били поставяни един върху друг и през тях също бил забиван дълъг пирон. При такова увисване на тялото се получават тежки смущения в дишането и разпънатият започвал да се задушава. Той можел да си поеме въздух само ако от време на време се повдигал нагоре, като се опирал на пирона, забит в глезените. Агонията на това постоянно повдигане и отпускане можела да трае с дни. За да съкратят това мъчение, като акт на милосърдие, палачите понякога

пречупвали подбедриците на осъдения, за да не може да се повдига и да се задуши по-бързо. Кръстът бил един ужасен инструмент за мъчение и на хората от античния свят никога не би им дошло на ум да го носят като украшение на шията си – както днешният религиозен човек не би носил изображение на електрически стол.

Днес кръстът предизвиква почти изключително асоциация с Иисус от Назарет. Този невинен човек, който е вършил само добрини, е бил разпънат на кръст. Процесът, на който Иисус Христос е бил осъден, и неговата екзекуция са исторически факти, документирани така добре, както почти никое друго събитие в историята. Те са оставили дълбоки следи в развитието на човечеството. Кръстът е играл и продължава да играе важна роля в изкуството, културата и обичаите. Някогашният кървав символ на ужас се е превърнал в символ на надеждата за милиони хора. Но какво знаем всъщност за неговото значение? Защо екзекуцията на еврейския Месия на кръста е толкова важна за християните? Възможно ли е един инструмент за екзекуция да носи надежда?

Можем да изследваме този въпрос, като проследим събитията около екзекуцията на Иисус от Назарет. Евангелията ни дават много точна картина за осъждането и разпъването на Иисус. Почти половината от информацията в Евангелията се концентрира върху събитията около смъртта му.

Иисус, човекът, проповядвал любов, бил мразен от някои хора. Прослойката на висшето духовенство в древния Израел и преди всичко законниците виждали в него заплаха за собственото си учение и за особеното положение, което заемали в религиозната система.

Заявлението му, че е Божи Син, било такава провокация за тях, че искали да го убият. Затова го изправили пред еврейския съд и провели няколко инсценирани процеса. Призовали лъжесвидетели, които приписвали на Иисус множество прегрешения. Самият Иисус мълчал по време на процесите. Купените свидетели се оплели в противоречия и показанията им толкова много се различавали помежду си, че нямали доказателствена сила. Така обвинението се разпаднало, макар че обвиняемият не бил казал нито дума в своя защита. Съдът изпаднал в конфузно положение. Първосвещеникът Каяфа, който бил и върховен съдия, изтървал нервите си и противно на съдебния ред започнал лично да разпитва Иисус. Не получил отговор. Тогава Каяфа прибегнал до следната хитрост. Той попитал Иисус: *„Ти ли си Христос, Синът на живия Бог?“* Иисус отговорил за пръв път: *„Да, аз съм.“* Първосвещеникът разкъсал дрехите си в израз на възмущение и ужас. Останалите съдии направили същото. След това се събрали и единодушно осъдили обвиняемия на смърт за богохулство. Евангелията ясно заявяват, че Иисус е бил осъден не заради някакво свое деяние, а заради своята самоличност – Божият Син.

За да може Иисус да бъде екзекутиран според тогавашното право, присъдата на Синедриона трябвало да бъде потвърдена от действащия римски управител Пилат. За да получат неговото потвърждение, еврейските съдии обвинили Иисус в държавна измяна и подстрекателство на народа срещу римляните. Пилат се колебаел и решил да поеме лично случая. Много е вероятно действията му да са били повлияни от жена му – Клавдия Прокула, внучка на Август. Тя го посъветвала да не се натоварва с вина по случая с праведния

Иисус. Пилат сам разпитал Иисус, с което се оказал на опасен политически терен, защото се впуснал в борба за надмощие с Каяфа, главния водач на юдеите. При този процес Иисус също не казал нито дума в своя защита. Пилат не могъл да установи никаква вина. *„Аз не намирам вина в Него."* Той бил раздвоен. От една страна Иисус бил невинен, но от друга страна Пилат бил отговорен за поддържането на обществения ред. Ако освободял Иисус, можело да се стигне до въстание на евреите. Накрая, по политически съображения, той предал Иисус на евреите да го разпънат.

> *„А като Го видяха, главните свещеници и служители извикаха, казвайки: Разпни Го! Разпни Го! Пилат им каза: Вие Го вземете и го разпънете, защото аз не намирам вина в Него!"*
>
> *(Йоан 19:6)*

Така Иисус бил отведен и екзекутиран по най-жесток начин.

От разказа става ясно, че тези, които са дърпали конците на това съдебно убийство, не биха успели да осъдят Иисус на смърт, ако той сам не го беше допуснал. Иисус не се е защитавал. Според Матей много преди да бъде осъден, Иисус е знаел, че ще бъде убит. Той е казал на учениците си:

> *„Човешкият Син ще бъде предаден в човешки ръце; и ще Го убият; и на третия ден ще бъде възкресен. И те много се наскърбиха."*
>
> *(Матей 17:22–23)*

На кръста се проявява омразата, отхвърлянето и безразличието на човека към Бога. И до днес човекът често си устройва живота без Бога или с някакъв самоделен бог. Много хора призовават Бога едва когато

изпаднат в трудности, иначе не му обръщат никакво внимание. Не неговите правила определят живота ни, а ние си определяме наши правила. Много често се бунтуваме в сърцата си срещу Бога, като го отхвърляме или отричаме – или най-често просто с безразличие.

Екзекуцията на Иисус е съществена част от Божия план. Иисус не оказва никаква съпротива при ареста си, което подчертава, че той се предава доброволно в ръцете на хората. За ареста Йоан разказва следното:

> *„А Иисус, като знаеше всичко, което ще дойде върху Него, излезе и им каза: Кого търсите? Отговориха Му: Иисус Назарянина. Иисус им каза: Аз съм. А с тях стоеше и Юда, който Го предаваше. И когато им каза: Аз съм, те се дръпнаха назад и паднаха на земята. Пак ги попита: Кого търсите? А те казаха: Иисус Назарянина. Иисус отговори: Казах ви, че съм Аз. И така, ако търсите Мен, оставете тези да си отидат; за да се изпълни думата, казана от Него: От тези, които Ми даде, не изгубих нито един. А Симон Петър, като имаше меч, го измъкна, удари слугата на първосвещеника и му отсече дясното ухо. Името на слугата беше Малх. Тогава Иисус каза на Петър: Сложи меча в ножницата. Чашата, която Ми даде Отец, да не я ли пия?“*
>
> *(Йоан 18:4–11)*

Тези думи на Иисус показват, че арестът и всичко последващо е съдбата, отредена му от Бога. Иисус не прави нищо, за да предотврати това, което ще стане. Но всъщност какъв е смисълът на това жестоко убийство? Още преди това Иисус казва, че ще даде живота си като

откуп за мнозина. Той сам се нарича Добрият пастир, който дава живота си за овцете. Овцете сме ние, хората. Но защо Иисус е трябвало да умре за нас? Той е умрял, за да изкупи нашите грехове. Тази фраза се чува често, но рядко се схваща пълното ѝ значение. Иисус е умрял заради нашите грехове, защото ние всички, без изключение, сме грешници.

„Защото няма разлика, защото всички съгрешиха и са лишени от Божията слава."

(Послание към римляните 3:23)

Ние всички се отклоняваме от правия път. Моралната пропаст между Бога и човека е голяма. И дори когато оценяваме греховете и простъпките си като безобидни човешки слабости, понякога оправдани и неизбежни, въпреки това с всички тях ние престъпваме Божиите норми. Може би не престъпваме нормите на нашия свят, но във всеки случай престъпваме нормите на Бога. Самият Бог е свят и чист и в неговото присъствие няма място за лъжа, омраза, завист, гняв, презрение, насилие. Божията справедливост изисква наказание за греховете и изолиране на греховете от неговото присъствие. Ако Бог просто си затваряше очите за греховете, това не би било справедливо. Нито един грешник няма възможност със собствени сили да заличи вече извършените си грехове. Според Божия план смъртта на Иисус на кръста е мостът над пропастта между грешния човек и светия Бог. Бог иска да бъдем заедно с него във вечността. Чрез Иисус ние стигаме до Бог-Отец. Иисус казва:

„Аз съм пътят и истината, и животът; никой не идва при Отца, освен чрез Мен."

(Йоан 14:6)

Бог познава всички сърца, а човек без грях няма. Иисус е бил наказан от Бога вместо нас, за нашите грехове. Принципът за заместването е дълбоко залегнал още в еврейските ритуали, където едно невинно агне е трябвало да се принесе в жертва, за да се покрият греховете на народа пред Бога. Едно невинно животно изгубва живота си заради грешните. Библията нарича Иисус Божия Агнец, който поема върху себе си греховете на света. Когато Иисус бива разпънат на кръста, Бог натоварва върху него греховете на цялото човечество. Очевидци разказват, че в този момент посред бял ден настъпва дълбок мрак. Бог облича небесата в черно, когато осъжда своя Син заради греховете на хората. Последните думи на Иисус на кръста са: „Свърши се.“ Гръцката дума за това е „тетелестай“, което всъщност е финасово понятие: „Дългът е изплатен, платен изцяло.“ Иисус е изплатил целия наш дълг към Бога. Веднага след това се е случило нещо, което е потресло хората от онова време. В еврейския храм се разрала на две завесата, която закривала от хората Пресвятото място на храма, Божието присъствие. Зад нея можели да влизат само избрани свещеници, и то само веднъж в годината, със специални жертвоприношения. Тази завеса била толкова тежка, че трябвало да я носят 200 мъже. След като Иисус произнесъл последните си думи, тази завеса се раздрала на две отгоре надолу. Оттогава пътят към Бога е отворен за всички. Иисус е отворил този път за всички нас. Той е прехвърлил мост над пропастта на греха.

Около 750 г. пр. Хр. пророк Исая пише за разпъването на Иисус:

„Презрян и отхвърлен от хората, човек на

скърби и свикнал с печал. И като някой, от когото отвръщат лице, беше презрян и не го счетохме за нищо. А Той всъщност понесе печалта ни и със скърбите ни се натовари. А ние Го счетохме за наказан, поразен от Бога и унижен. Но Той беше прободен заради нашите престъпления, беше съсипан заради нашите беззакония; върху Него дойде наказанието, докарващо нашия мир, и с Неговите рани ние бяхме изцелени.“

(Исая 53:3–6)

Иисус е платил. Бог ще помилва всеки грешник, който се позове на този, който е платил за греховете на хората. А Иисус познава всички свои овце и е загрижен да върне изгубените овце у дома.

„А на онези, които Го приеха, даде право да станат Божии деца – на тези, които вярват в Неговото име.

(Йоан 1:12)

„И свидетелството е това, че Бог ни е дал вечен живот и този живот е в Неговия Син. Който има Сина, има живота; който няма Божия Син, няма живота. Това ви писах на вас, които вярвате в името на Божия Син, за да знаете, че имате вечен живот.“

(1 Йоан. 5:11–13)

„Да има човек Божия Син“ означава да е свързан с него, да е приел Иисус в сърцето си, да вярва в Иисус и да му се доверява, че той ни води при Бога. Прозрението, че при всичките си грехове не можем да устоим пред Бога със собствени сили, е решаващо за живота ни сега и във вечността. Бог очаква от нас да осъзнаем това.

По този начин ние придобиваме правото да станем деца на Бога. Това е радостното послание на кръста. Това е причината, поради която някогашният символ на мъчение се е превърнал в символ на надежда за вечен живот. Чрез Иисус всеки човек има шанс да получи прошка от Бога. От прошка се нуждаят не само убийци, педофили и измамници. Ние всички се нуждаем от нея.

Лука разказва в своето Евангелие как един закоравял престъпник е получил опрощение малко преди смъртта си. Докато Иисус висял на кръста в страшни болки, обсипван от подигравки от жадната за зрелища тълпа, отляво и отдясно на него били екзекутирани по същия начин двама разбойници. След тежките си престъпления сега те се намирали в отчаяно и безизходно положение. Зад гърба им бил един провален живот, очаквал ги бавен и мъчителен край. Отчаянието им се изразило в това, че в предсмъртната си агония те започнали да ругаят и проклинат. За разлика от тях Иисус понасял мълчаливо страданията и присмеха, концентриран предимно върху него. Това провокирало престъпниците и те насочили своята отчаяна злоба към Иисус. Жадната за зрелища тълпа се подигравала и подканвала Иисус да слезе от кръста:

> *„Други е избавил, а пък Себе Си не може да избави! Той е израилевият Цар! Нека слезе сега от кръста, и ще повярваме в Него!“*
>
> *(Матей 27:42)*

Иисус обаче помолил Бога да прости на тези невежи хора. В това изключително положение, в което към борбата със смъртта се примесвали силни чувства, Иисус се държал по необичаен начин. Дори и на кръста той обичал хората. Това така засегнало сърцето на

единия от престъпниците, че той се видял принуден да вземе страната на Иисус пред присмехулната тълпа.

> *„И един от увисналите злодеи Го хулеше, казвайки: Ако си Ти Христос, избави Себе Си и нас! А другият в отговор го смъмри, като каза: Дори от Бога ли не се боиш, ти, който се под същото осъждане? И ние справедливо сме осъдени, защото получаваме заслуженото за това, което сме сторили; а Този не е сторил нищо лошо.*
>
> *(Лука 23:39–41)*

Борейки се със смъртта на кръста, той съжалил за делата си и си признал, че наказанието му е справедливо. На прага на вечността той разбрал, че в лицето на Иисус вижда пред себе си Бога и не би могъл да устои пред него със своя грях. Тогава той се обърнал към него и го помолил: *„Спомни си за мен, когато дойдеш в Царство Си!“* (Лука 23:42). Иисус отговорил на каещия се престъпник: *„Истина ти казвам: днес ще бъдеш с Мен в рая“* (Лука 23:43).

На престъпника му било простено. С това уверение той можел да премине в мир към другия свят – въпреки позора и болките. Малко преди смъртта си той намерил мир с Бога. Това е изумително – предвид живота, който този човек бил водил. Като се обърнал към Бога, му било простено – дори в момента, в който той вече не можел да направи нищо, за да изкупи вината си.

За Бога няма значение нашето минало. Важно е само нашето доверие към него, вярата в него. Иисус обещава на престъпника на кръста, че ще отиде в рая – без никакво отлагане или предварително пречистване. Това обещание е валидно и днес. Ние не знаем нито деня, нито часа, в който ще напуснем този несигурен свят.

Затова всеки човек трябва да си зададе въпроса: „Къде ще отида, ако тази нощ ми бъде взета душата?“ Благата вест е, че никой не е принуден да живее в неведение по този въпрос: *„Всеки, който призове Господното име, ще се спаси“* (Римляни 10:13).

Всеки, който се обърне по този начин лично към Иисус, може още днес да знае със сигурност, че след като си отиде от този свят, ще бъде завинаги в Божието присъствие. Основата за това обещание е смъртта на Иисус на кръста. А възкресението на Иисус е потвърждение, че Бог е приел смъртта му като заместваща жертва за нашите грехове. Смъртта като наказание за греховете е преодоляна. Чрез Иисус ние можем да имаме вечен живот и вечно единение с Бога.

Праведни пред Бога

В рая трябва да е прекрасно. Кой не би желал да отиде в рая? А всъщност, не сме ли си го заслужили? Рефренът на един шлагер много точно изразява това мислене:

Ние всички ще отидем на небето,
/: защото сме добрички! :/
Дори и свети Петър вижда
и казва: „Ще ви пусна,
защото още на земята бяхте
невинни ангелчета!“

Всички ще отидем на небето? Би трябвало, защото сме порядъчни граждани и добри хора. Това мислене е много разпространено. Ние не можем да се обвиним в нищо. Ако ние няма да отидем в рая, че кой тогава? Една американска анкета на тема „рай“ сочи, че 77% от анкетираните вярват, че има рай. А 76%, т. е. почти всички, които вярват в рая, смятат, че имат добри шансове един ден да попаднат там. Повечето хора не извършват углавни престъпления и се стараят да водят добър живот. Но дали това е входният билет за небето? Ние, хората, сме склонни да мислим така. По този въпрос обаче Иисус е на друго мнение. Той разказва една притча за хората, които се считат за праведни пред Бога, от която се вижда кой е праведен според Божиите критерии и кой може да разчита да бъде приет в небесното царство (виж Лука 18:9–14).

В притчата става дума за двама души, които отишли в еврейския храм в Ерусалим да се помолят. Храмът бил единственото светилище на евреите и единственият Божи дом на земята. Много евреи посещавали храма, за да се помолят в Божието присъствие, независимо от колко далеч трябвало да пътуват.

Сред тях били двама мъже – олицетворение на пълните противоположности. Единият бил фарисей – знатен човек, представител на най-строгата религиозна групировка на юдаизма. Според представите на юдеите той водел напълно порядъчен живот и спазвал всички религиозни предписания. Другият бил бирник – събирал данъци за римските окупатори и в съюз с тях ограбвал своите сънародници. Той бил отлъчен от синагогата – религиозната общност на евреите. Думата „бирник" се смятала за обидна. Според тогавашните представи такъв човек нямал какво да търси в храма. И така, двамата мъже се помолили на Бога. Фарисеят пристъпил напред, в характерната за онова време поза с разтворени ръце и вдигнато към небето лице, и произнесъл следната молитва:

> *„Боже, благодаря Ти, че не съм като другите хора – грабители, неправедни, прелюбодейци, също и като този бирник. Постя два пъти в седмицата, давам десятък от всичко, което придобия."*
>
> *(Лука 18:11–12)*

Формулирана по друг начин, молитвата била: „Боже, благодаря ти, че съм толкова добър човек." Можем да приемем, че в молитвата си човек е искрен и изказва това, което мисли наистина. Значи този човек заявявал пред Бога най-съкровените си мисли. За разлика от

него, бирникът стоял назад и дори не смеел да отправи поглед нагоре. Напълно отчаян, той се удрял в гърдите в израз на ужас и скръб, и се молел:

„Боже, бъди милостив към мен, грешника."

(Лука 18:13)

Бирникът молел Бога за милост. Многобройните му пропуски и грехове дотолкова тежали на съвестта му, че той молел Бога за прошка и милост. Той не се опитвал да разкраси постъпките си или да ги извини, не търсел оправдания. Изповядал пред Бога, че може да застане пред него единствено благодарение на *неговото* опрощение и *неговата* милост. Бирникът добре знаел, че е изгубен, ако Бог, в своята милост, не покрие греховете му.

Кой от двамата мъже бил оправдан пред Бога? Кой бил без грях пред Бога? Според Иисус грешният бирник си отишъл у дома оправдан, а фарисеят, който според обществените норми водел безупречен живот, не бил оправдан пред Бога. Тези думи на Иисус предизвикали възмущение сред слушателите му. На пръв поглед те противоречали на всякакво чувство за справедливост. Как било възможно един фарисей, един Божи служител, да не е оправдан пред Бога? В течение на живота си фарисеите преминавали през множество посвещения и помазвания, стараели се да спазват Божите заповеди, молели се по два часа всеки ден, давали милостиня, постели по два дни в седмицата и извършвали многобройни религиозни ритуали. Да си фарисей означавало да си много религиозен, формално много покорен на вярата и много добре образован. Въпреки всички тези постижения Иисус заявил, че фарисеят не бил оправдан пред Бога. Какво искал да каже с това?

Иисус разказва тази притча на хора, които били уверени в собствената си праведност и искали да се оправдаят пред Бога чрез начина си на живот. Иисус обаче отрича това. Той оспорва често застъпваното схващане, че човек може да устои пред Бога със собствените си дела, религиозност и усилия. Иисус казва, че нашето мнение за собствената ни праведност не важи пред Бога. В основата си то е гордост и високомерие. Когато фарисеят благодари за това, че не е като бирника, той не вижда истинското положение на нещата. Всички хора грешат, дори и най-порядъчните.

Една истинска случка, станала в Швейцария, илюстрира това. Някой си изпратил на шега на най-изтъкнатите си съграждани писмо със следното съдържание: „Всичко излезе наяве." В резултат на това един се самоубил, а други двама изчезнали безследно и никой повече не ги видял.

Макар че този пример е драстичен, от него се вижда, че всеки човек си има своите тъмни страни, били те мисли или дела, омраза или неспособност да прости. Сам по себе си никой не е праведен пред Бога. Какво би станало, ако всички наши мисли и постъпки бъдат изложени като картини в някоя галерия? Никой няма да е праведен, въпреки всички добри дела и усилия. Който се смята за праведен, пропуска факта, че всички ние сме грешни хора – повече или по-малко, няма значение. Никой не може да се яви пред Бога без грях, без вина и праведн във всяко отношение.

За разлика от фарисея, който се считал за праведен, бирникът осъзнавал вината си. Той разбирал, че се нуждае от Божията милост. Според Иисус тази вътрешна нагласа е предпоставката Бог да обяви един човек за

праведен. Бирникът сам се смирил пред Бога, докато фарисеят със самохвалството си се издигал пред Бога. По този повод Иисус казва:

> *„Този слезе у дома си оправдан, а не онзи; защото всеки, който възвишава себе си, ще бъде смирен, а който смирява себе си, ще бъде възвисен.“*
>
> *(Лука 18:14)*

Бирникът сам осъжда себе си и моли Бога за милост. Основата, на която Бог може да окаже милост на един грешен човек, е заместващата жертва на Христос. Бог е осигурил тази заместващата жертва, като е изпратил Иисус да заплати за нашата вина. Наказанието за греха е смърт – но някой друг е понесъл това наказание вместо нас! На всеки, който сам се осъди като грешник и се позове на Божията милост, ще бъде простено. И Бог дори го обявява за праведен. Той е праведен пред Бога! Това означава, че оттук нататък той живее в изяснени, непомрачени от вина отношения с Бога. Това не е праведност, която човек сам е постигнал, а праведността на Христос, която му се подарява.

Принципът, че грехът се отмива от невинна кръв, е бил добре известен на евреите. Веднъж в годината първосвещеникът изпълнявал ритуал, при който в предния двор на ерусалимския храм едно невинно животно било принасяно в жертва заради греховете на хората. Самият храм бил разделен на две помещения от една голяма завеса. Зад завесата се намирала т. нар. Светая Светих – Пресвятото място, където бил ковчегът на завета, символичният престол на Бога на земята. В този ковчег се намирали десетте Божи заповеди, които Мойсей получил от Бога. Капакът на ковчега се

наричал „умилостивилище“, т. е. мястото, където се извършвало умилостивение на Бога за греховете на хората. Върху този капак първосвещеникът поръсвал кръвта на невинната жертва, за да изличи пред Бога греховете на народа. Това било символичен ритуал, който трябвало да демонстрира пред народа, че човек се оправдава пред Бога чрез принасянето на невинна жертва. Това било един вид символична подготовка за смъртта на Иисус на кръста, която заплаща за всички наши грехове. Апостол Петър пише за това:

> *„Той Сам понесе в тялото си нашите грехове на дървото, така че ние, като сме умрели за греховете, да живеем за правдата. Чрез Неговите рани вие оздравяхте.“*
>
> *(1 Петр. 2:24)*

В своето Послание до римляните апостол Павел пише:

> *„Всички съгрешиха и са лишени от Божията слава, но се оправдават даром от Неговата благодат чрез изкуплението, което е в Христос Иисус. Него Бог постави за умилостивение чрез Неговата кръв посредством вяра.“*
>
> *(Послание към римляните 3:23–25)*

Това заместващо изкупление за човешките грехове е в центъра и на известната и филмирана книга „Лъвът, вещицата и дрешникът“ (вторият том на „Хрониките на Нарния“) от К. С. Луис. В нея се разказва за двама братя и две сестри, евакуирани през Втората световна война в селското имение на един стар професор. През един тайнствен дрешник те се озовават в друг свят, чийто владетел е цар Аслан. Едмънд, едно от четирите деца, предава останалите и по законите на Нарния

трябва да бъде осъден на смърт. Той може да избегне осъждането на закона единствено ако Аслан, самият цар, умре вместо него. Повествованието на Луис е алегория за заместващата смърт на Иисус, чрез която той е платил цената, която по Божиите закони е трябвало да платим ние.

Така милостта, която Бог оказва на бирника, не е евтина милост. Той не си затваря очите за греховете му, а му прощава, защото бирникът признава, че е грешен, и че се нуждае от Божията милост. Бирникът изповядва собствената си греховност и се доверява на заместващата жертва, която Бог е осигурил за каещите се грешници. Оправдаването е юридическо понятие и милостта не може да нарушава справедливостта, т. е. тя може да бъде оказана само при спазване на правото. Бирникът имал много грехове и бил натоварен с голяма вина пред Бога. Неговите постъпки трябвало да бъдат наказани. Иисус понесъл наказанието вместо него. Жертвата на Иисус утолява и копнежа за справедливост на хората, които трябва да понасят страдания поради чужди грехове.

Човек, който е нанесъл вреда на друг, често няма възможност да върне обратно стореното зло. Вината е налице и не може да бъде поправена. И пред Бога човек не може да компенсира вината си с добри дела. Само Бог може да я премахне.

Фарисеят, обратно, вярвал по принцип в Бога, но не разбирал, че не може с религиозни упражнения и добри дела да компенсира греховете си пред Бога, а се нуждае от Божата милост, която единствена може да му опрости греховете.

С тази притча Иисус илюстрира как двама души се

опитват да се доближат до Бога по коренно различен начин. Единият признава пред Бога вината си и собствената си неспособност да заличи тази вина, другият – не. Единият застава пред Бога такъв, какъвто е, другият се хвали и сам се преценява като добър. Бог добре познава и най-съкровените ни мисли. Той знае какво се крие под нашата защитна маска, която често сами не си даваме сметка, че носим пред околните. Той знае нашите мисли – и добрите, и лошите. Но Бог ни обича и е платил много висока цена, за да може да бъде с нас. Той е дал своя Син като жертва за нашите грехове. Затова не е трудно да бъдем праведни пред Бога. Бирникът от горната притча ни показва пътя. Ние трябва да сме искрени пред Бога и да признаем провала и греховете си. Бог иска да снемем маските си и да се хвърлим в Неговите обятия. Тогава той ни очиства и измива от греховете чрез жертвата на Иисус на кръста. По този начин той ни предлага нещо, което ние не можем да постигнем със собствени сили и добри дела. Той отнема от нас товара на греховете ни, за да можем да застанем пред Него без грях. Това е огромно освобождение за нас, защото снема от плещите ни товара да се опитваме със собствени сили и въз основа на собствените си морални постижения да бъдем приети Бога – което и без това е невъзможно.

Блажени вярващите

В предходните глави видяхме, че вярата е ключов фактор за връзката с Бога. Какво се разбира под вяра и как можем да я придобием?

Преди всичко за хората, които произхождат от семейства, в които никога никой не е вярвал в Бога, вярата е абстрактно понятие. Те често казват: „Иска ми се да можех да вярвам, но ми липсва основата. Не съм възпитан така." Дали наистина вярата е въпрос на възпитание? Какво означава да вярваш?

Думата „вяра" се използва в най-различен смисъл. От една страна тя е синоним на „предполагам". „Вярвам, че времето ще е хубаво." Този израз няма нищо общо с вярата, за която се говори в Библията. Понякога вярата се отъждествява с някакво мъгляво вътрешно чувство: „Имам чувството, че изпитът мина добре, вярвам, че ще получа добра оценка."

Думата „вярвам" е свързана с думата „вярност", „верен". Тълковният речник дава за „вярвам" следната дефиниция: „Да можеш да разчиташ на някого, да му се доверяваш, да се уповаваш на него, да го зачиташ. Да даряваш доверие." Това значение отговаря на това, което казва Библията. „Да вярваш в Бога" означава да му се довериш с цялото си сърце и да разчиташ на неговите обещания.

За да можеш да се довериш наистина на някого и да създадеш взаимоотношение на доверие с него, е необходимо преди това да го опознаеш добре. Вярата в Бога

също се заражда, когато опознаем Бога като личност. Никой не може (а и не би трябвало) да вярва на някого, когото не познава. Човек може да опознае Бога, защото Бог се е изявил като човек в личността на Иисус Христос. Чрез него той ни е разкрил своята воля, своите ценности, своята същност. Така Бог ни е дал съвсем конкретна основа, на която можем да му имаме доверие. Новият Завет обвързва непосредствено вярата в Иисус Христос с обещанието за вечен живот. В своето Евангелие Марк разказва какво е казал Иисус на своите единадесет ученици по този въпрос:

> *„Идете по целия свят и проповядвайте благовестието на всяко създание. Който повярва и се кръсти, ще бъде спасен; а който не повярва, ще бъде осъден."*
>
> *(Марк 16:15–16)*

Когато апостол Павел лежал в затвора във Филипи заради проповядване на евангелието, основите на затвора се разтърсили от земетресение и портите се отворили. Началникът на затвора понечил да се самоубие, защото помислил, че затворниците са избягали и той ще трябва да отговаря за това, че не ги е опазил. Но това негово притеснение било неоснователно. Павел извикал високо към него: *„Не прави на себе си никакво зло, защото всички сме тук"* (Деяния 16:28).

При всичко това началникът на тъмницата осъзнал свръхестественото действие на Бога. Той извел Павел и Сила на свобода и ги попитал:

> *„Господа, какво трябва да направя, за да се спася? А те казаха: Повярвай в Господ Иисус (Христос) и ще се спасиш – и ти и домът ти."*
>
> *(Деяния 16:30–31)*

Оттук става ясно, че вярата в Иисус води към вечен живот (спасение). Тази вяра няма нищо общо с несигурните надежди, а е равностойна на твърда увереност. Който вярва в Иисус, получава вечен живот. Бог не е заинтересован ние да извършваме религиозни ритуали. Той иска да му се доверим. Ако го сторим, той ни дарява закрила, сигурност и увереност. Следният пример илюстрира това:

Един мъж заминава и оставя жена си сама. Как може да бъде сигурен, че по време на отсъствието му жена му ще му бъде вярна? Той ангажира частен детектив, който следи жена му и ежедневно го информира за нейната вярност. Могат ли тези доклади да му дадат сигурност и спокойствие? Не, защото самият частен детектив може да е таен любовник на жена му. За да има увереност, съпругът трябва да намери някой, на когото може наистина да се довери. Чак тогава може да да има сигурността, която желае. Най-добре би било, разбира се, ако може да се довери на жена си.

От този пример се вижда, че една здрава връзка е възможна само на основата на дълбоко доверие. Недоверието, съмнението и скептицизмът развалят всички взаимоотношения.

„Да вярваш в Бога“ означава да имаш детско доверие в него. Под „детско доверие“ се разбира пряк, простичък подход към Бога. Ние можем да си говорим с нашия небесен Баща за всичко, което ни е на сърцето.

> *„Искайте, и ще ви се даде; търсете, и ще намерите; хлопайте, и ще ви се отвори; защото всеки, който иска, получава; който търси, намира; и на този, който хлопа, ще се отвори. Има ли между вас човек, който, ако му поиска син*

му хляб, ще му даде камък, или ако поиска риба, ще му даде змия? И тъй, ако вие, които сте зли, знаете да давате блага на децата си, колко повече вашият Отец, който е на небесата, ще даде добро на тези, които искат от него!“

(Матей 7:7–11)

Иисус насърчава своите ученици не само да наричат Бога Отец, а и да му вярват още по-дълбоко, отколкото дете вярва на баща си. Сравнението с човешкия баща е много ярко. Макар и не съвършени, общо взето бащите знаят как да удовлетворят молбите на децата си така, както е най-добре за тях. Представете си колко повече Бог – съвършеният във всяко отношение Баща – ще даде добри неща на тези, които го молят за това!

Това доверие в Бога няма нищо общо с лековерие или суеверие. При суеверието човек си въобразява, че може да се довери на някакви предмети или явления. Суеверието дори пречи на връзката с Бога. То насочва вниманието към бездушни предмети (например подкова, талисмани, амулети), които не могат да направят нищо. Те уж би трябвало да предизвикат положителна промяна в съдбата, но възможно ли е да се създаде истинско отношение на доверие към тях? Отговор получаваме най-късно тогава, когато животът ни увисне на косъм. Макар че упованието в носещи късмет предмети и позитивното мислене развиват известна собствена динамика и понякога дори ни дават сили и способности да вършим велики неща, те нямат нищо общо с библейската вяра, дълбоката, вечна връзка с Бога. Във вярата в Бога няма нищо ирационално и тя не е насочена към „великото неизвестно“. Основата за доверие към Бога се създава, когато човек разчита на това, което Бог

казва. По пътя към тази вяра обаче често се сблъскваме със силни насрещни ветрове.

Блажени верующите!

„Блажени верующите!“ Този израз има две значения. Едното е библейското. „Блажен“ означава спасен човек. Който вярва в Иисус Христос, е спасен и има вечен живот. Другото значение, по-разпространено в ежедневния език, се свежда дотам, че който вярва дадено нещо, е наивен. Много показателно за нашето време е, че призивът за вяра в евангелието се счита за нещо чуждо и остаряло и придобива съвсем друг смисъл. В атмосфера на неверие се счита за смешно и наивно да се вярва в Бога. Въпреки тази нагласа Бог си остава една реалност – както и неговото предложение към нас. Причината, поради която за много хора е трудно да повярват в Бога, е незнанието за него. Така е било и по времето на апостолите:

> *„Как обаче ще призоват Този, в когото не са повярвали? А как ще повярват в Този, за когото не са чули? А как ще чуят без проповедник?“*
>
> *(Послание към римляните 10:14)*

Ако човек никога не е имал дълбоко съприкосновение с вярата в Бога, е разбираемо, че ще му е трудно да приеме сериозно този въпрос. Ако в личното му обкръжение никой не говори за Бога, не разказва за своята вяра в Бога, как тогава Бог ще играе някаква роля в живота му? Никой обаче не е принуден да остава в това състояние на незнание. И днес Бог призовава хората при себе си по съвършено личен начин.

Другата пречка по пътя към Бога са предразсъдъци-

те. Предразсъдъците всъщност са мнения, създадени поради недобро познаване на ситуацията или засегнатия човек. Ние пъхаме хората в разни чекмеджета и ги отписваме. По същия начин съществуват много предразсъдъци относно вярата, Библията, Бог или християните, респ. християнските институции и църквите. Изрази като „вярата е опиум за народа“ или „Бог е мъртъв“ още повече засилват тези предразсъдъци. За жалост наистина има и лъжливи проповедници, които говорят едно, а вършат друго. Голямото недоверие се подклажда и от редица исторически събития, като напр. икономическите войни от Средновековието, наречени „кръстоносни походи“ и представяни като религиозни войни. Общото на всички тези примери е, че те нямат нищо общо с Бога, който ни се изявява в Библията – един Бог, който дава мир, който изисква ненасилие, честност, любов към ближния. Има опасност да бъдем уплашени от хора и събития, които замъгляват погледа ни за Бога. Тогава отхвърляме Бога, без изобщо да сме го познали истински.

В една атмосфера, в която Бог е изключен, хората бързо се задоволяват с някой предразсъдък, който като че премахва неудобната тема или уж остарялото мислене. В днешно време не се ли нуждаем повече от вяра? В действителност ние, хората, не само сме силно предразположени да вярваме, но вярата, респ. доверието, дори са основата за функционирането на нашия ежедневен живот. Ние всъщност вярваме на много неща. Още от раждането си вярваме и се доверяваме – първоначално на родителите си. Вярваме, че те казват истината и че тяхната гледна точка е правилната. Доверяваме се на учителите си, че ни учат на правилния правопис. Дове-

ряваме на институции, напр. банки, че ще управляват почтено парите ни. Вярваме, че влаковете пътуват в правилната посока, че пилотът на самолета може да го управлява, че хранителните продукти в супермаркета не са отровни и т. н. В повечето случаи се доверяваме, без да проверяваме. Без вяра и доверие в хората и нещата около нас ние не сме в състояние да живеем. Доверието е мостът към ближните ни и околната ни среда. Дори и учените трябва да вярват, за да могат да провеждат научните си изследвания. Те трябва да разчитат, че научната основа, върху която се гради работата им, е правилна. Бог е създал света така, ние не сме способни да живеем без вяра. Той ни е дал заложбата за вяра – едно първично доверие.

Как възниква спасителната вяра? Апостол Павел дава отговор на този въпрос в своето Писмо до римляните: *„И така, вярата е от слушане, а слушането – от Христовото слово“* (Римл. 10:17). Посланието за Иисус Христос е документирано и може да се прочете в Новия Завет. Иисус ни посочва пътя, който трябва да поемем в своя живот. Той е приносителят на добрата вест, евангелието. Думата „евангелие“ е гръцка и означава „добра новина“ или „радостна вест“. Първоначално тази дума била употребявана при други обстоятелства. Когато между гръцките градове-държави избухнела война, войските на враждуващите градове се срещали на неутрално бойно поле, а съгражданите им чакали тревожно вестта за победа или загуба. Победата означавала богатство и мир, а загубата – робство и смърт. В добрия случай, при победа, бегачът донасял вестта „евангелион“, т. е. „блага вест“ – „Победихме и ще живеем!“ Апостолите са обобщили Христовото

послание със същата тази дума – евангелие. Евангелието е благата вест за вечен живот и блаженство. То съдържа анализ на настоящото състояние на отношенията на човека с Бога, но и сочи пътя към Бога за всеки отделен човек. Настоящото състояние е, че всеки човек, без изключение, е нарушил Божиите стандарти и в *неговите* очи е грешен.

> *„Защото няма разлика, защото всички съгрешиха и са лишени от Божията слава."*
>
> *(Послание към римляните 3:23)*

Как е възможно Бог да постанови една и съща присъда за всички хора? Създателят на нашите уши чува всяка дума, която казваме, и вижда дори делата и мислите, които крием от другите. Самият Бог е чист и безгрешен. По този начин дори и една-единствена простъпка ни отделя от него. И тъй като няма човек без грях, на нас ни е необходим някой, който да заплати за нашите грехове, за да не бъдем вечно разделени от Бога.

Този мост над пропастта между Бога и хората не се създава от нашите усилия, а от това, което Бог сам е направил. Евангелието ни казва не само, че общението с Бога е възможно, а и че той го желае и се стреми към него. И тъй като пред справедливия Бог вината трябва да се изкупи, той ни изпраща своя Син, който да дойде в този свят, за да изплати греха на цялото човечество. Още от самото начало Създателят е постановил, че наказанието за греха е смърт (виж Римл. 6:23). Иисус, който сам не е извършил никакъв грях, е умрял доброволно на кръста заради греховете на хората и така е понесъл тяхното наказание вместо тях. Бог е натоварил цялата вина на света върху него и Иисус е заплатил за нея с живота си.

„Защото и Христос един път пострада за греховете – Праведният за неправедните – за да ни приведе при Бога."

(Първо послание на Петър 3:18)

Той е поел върху себе си всяка лъжа, всяко убийство, всяка лоша постъпка на хората. Тази вина е умряла заедно с Иисус и по този начин е заличена пред Бога. Със смъртта си Иисус е проправил път към Бога. Той е бил мъртъв за три дни, но след това се е върнал към живот. След своето възкресение се е явявал в продължение на 40 дни на различни хора, а веднъж – на 500 души едновременно. Неговото възкресение е живото доказателство за това, че Бог е приел жертвата му. Наказанието за греха е смърт – тази смърт е била победена. Наказанието е отменено. Смъртта вече няма последната дума. Йоан обобщава тази радостна вест и съдържанието на евангелието по следния начин:

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, а да има вечен живот."

(Йоан 3:16)

Така кръгът се затваря. Който се довери на това, че Христос е умрял на кръста като негов заместник, за да възстанови връзката му Бога, ще бъде блажен – ще има вечен живот. Вярата в Иисус включва и това, да приемем необходимостта от неговата заместваща смърт. Много хора се считат за добри и мислят, че Христос не би трябвало да умира заради тях. Те смятат, че в общи линии биха могли и сами да устоят пред Бога. За Бог обаче няма „в общи линии безгрешен човешки живот." Иисус казва направо, че всеки човек е съгрешил. Една-единствена лъжа би била достатъчна, за да отдели

човека от светия Бог. Самочувствието за собствена праведност е илюзия и пречка за вярата. Ако разчитам на себе си, не мога да се доверя на Божия план за моята вечност. Спасение и вечно единение с Бога не може да се получи с наши усилия, а единствено и само защото Бог в своята милост ни го подарява. Единственото, което той иска за това, е нашата вяра.

> *„Защото по благодат сте спасени чрез вяра, и то не от сами вас – това е дар от Бога – не чрез дела, за да не се похвали никой."*
>
> *(Послание към ефесяните 2:8–9)*

Вярата в Иисус е свързана с осъзнаването на собствената ни безпомощност. Това съзнание или покаяние (първоначалният смисъл на „покаяние" е обръщане), е първата крачка при обръщането към Бога. Тази смяна на посоката се изразява в различна вътрешна нагласа, а именно в съзнанието, че трябва да помолим Бога за неговата милост, за да можем да застанем без грях пред него. Бог иска да подари своята милост на *всеки* човек, който го помоли за това в името на Иисус:

> *„Всеки, който призове Господното име, ще се спаси."*
>
> *(Послание към римляните 10:13)*

Това призоваване на Господното име се отличава от обикновената молитва и в Новия Завет се нарича „обръщане". По принцип това е молбата Бог да прости греховете ми въз основа на заместващата смърт на кръста на Иисус Христос, за да мога да имам вечен живот. Всеки, без изключение, който помоли Бога по този начин за прошка, получава вечен живот. Това е неговото обещание, на което можем да разчитаме. Това наистина е радостна вест.

Човек може да се реши на тази крачка само по собствена воля. Иисус е говорил много за решението за вярата и за трудностите, които ни пречат да го вземем. Той сравнява пътя към вярата с преминаването през тясна врата:

> *„Борете се да влезете през тясната врата; защото ви казвам: мнозина ще търсят да влязат и няма да могат."*
>
> *(Лука 13:24)*
>
> *„Влезте през тясната порта, защото широка е портата и пространен е пътят, който води към погибел, и мнозина са онези, които минават през тях. Понеже тясна е портата и тесен е пътят, който води към живот, и малцина са онези, които ги намират."*
>
> *(Матей 7:13–14)*

Защо само малцина намират портата, макар че Бог иска всички хора да дойдат при него?

Препятствията могат да изглеждат по различен начин. Това може да е нерешителност, страх от реакцията на околните или просто леност. Голяма опасност да пропуснем вратата се крие и в това, че сме склонни се влияем от масата. Бог се надява лично на всеки човек. В лицето на Иисус той ни подава ръка. От своя страна Бог е направил всичко необходимо, за да можем ние да живеем с него. Тази негова стъпка, да предаде на смърт собствения си Син, за да ни спечели за свои деца, е показателна за голямата му любов към нас. Божията любов надхвърля нашето въображение. Той доброволно е направил всичко и е дошъл при нас. Сега човекът трябва да направи крачката към Бога.

Стъпката към Бога може да се извърши само на осно-

вата на вярата, на доверието. Първата крачка на вярата е да се предадем на Бога в молитва, което се нарича обръщане. На много места в Новия Завет сме призовани да се обърнем към него.

> *„Затова покайте се и се обърнете, за да се заличат греховете ви и да дойдат освежителни времена от лицето на Господа."*
>
> *(Деяния на апостолите 3:19)*

С това се има предвид, че всеки човек трябва лично да се обърне към Бога и, така да се каже, да остави живота си в неговите ръце. Обръщането към Бога намира израз в молбата за спасение.

> *Защото Писанието казва: „Никой, който вярва в Него, не ще се посрами." …Защото „всеки който призове Господното име, ще се спаси."*
>
> *(Послание към римляните 10:11, 13)*

Такава молитва съдържа най-малко три неща:

- изповед, че съм изгубен грешник,
- вяра в жертвената смърт на Христос за греховете на всички хора и в неговото възкресение,
- лична молба към Бога за спасение.

Когато човек се помоли с такава молитва, като израз на сърдечната си вяра и желание, Бог е обещал със сигурност да чуе тази молитва и да ѝ отговори.

> *„Защото, ако изповядаш с устата си, че Иисус е Господ, и повярваш в сърцето си, че Бог Го е възкресил от мъртвите, ще се спасиш. Защото със сърце се вярва за правда, и с уста се прави изповед за спасение."*
>
> *(Послание към римляните 10:9–10)*

Глава 10

Живот във Вяра

Хората, които обмислят да направят крачката към един живот с Бога, често се страхуват от последиците, които това решение води след себе си. Ще трябва ли да се променя из основи, да заживея по нов начин? Накъде ще тръгне да се развива животът ми? Мога ли да продължавам да живея както досега? Ние познаваме слабостите и грешките си и усещаме, че не винаги се държим, както би трябвало. Представата, че крачката към Бога ще извади живота ни от обичайните удобни релси, може да предизвика дълбока несигурност. Кой от нас не се е провалял многократно в добрите си намерения? За кого от нас книгите със съвети за преодоляване на слабости не са се оказвали напразна инвестиция? Животът с Бога не е ли като ярко огледало, в което недостатъците ни лъсват още по-ясно? Как бихме могли да водим живот с Бога при всичките тъмни страни, които си имаме?

Тези въпроси са оправдани, защото без дълбока, коренна промяна на нашето същество няма да успеем да живеем по Божиите норми. Но живот с Бога означава, че Бог наистина ще дойде в живота ни. Той ни носи надежда в различни области. След нашето доброволно решение да живеем с него Бог предизвиква у нас промяна. Той извършва това, което ние не успяваме – променя ни и посява у нас нещо ново, което постепенно израства. Бог прави това чрез своя Дух, който в Библията се нарича „Светият Дух“. Когато Иисус говори за

това преобразяване, той го нарича още „духовно новораждане“. То се извършва, когато човек приеме лично Иисус Христос, Божия Син, за Спасител и господар на живота си, повярва в него и по този начин обвърже живота си с него. Едва тогава Божият Дух може да промени у нас много неща, за да можем да живеем според Божието благоволение.

Бог не иска само да ни придаде известна християнска окраска и да ни предпише няколко правила. Той иска да ни подари един съвсем нов живот. Този живот е изпълнен с промени, които могат да се извършват с различна скорост, и които са жив знак за вярващия, че Бог съществува. Слабости, които са изглеждали непреодолими, изведнъж започват да играят второстепенна роля. Приоритетите се сменят. Обиди и огорчения вече могат да бъдат простени, инатът и гордостта се топят. Божият Дух започва да действа и ни повежда в едно пътешествие, което крие много изненади. За времето, което имаме на тази земя, той съгражда наново своето творение човек и ни дава възможност да принасяме добри плодове. Затова Иисус казва, че Божиите деца ще се познават по плодовете.

Друг ключов елемент от християнския живот е радостта, която се основава на вътрешната убеденост, че ще живеем във вечно единение с Бога. Перспективата за вечен живот сваля от душата ни тежко бреме, особено при срещата със смъртта. Смъртта е нещо непонятно. При досега с нея ни обзема скръб и безпомощност. Нямаме думи, когато се докоснем до умирането и самата смърт. Покрусата и ужасът, които ни обземат, ни хвърлят в крайно, неописуемо безсилие. Хората се сриват душевно. Откакто на земята живеят хора,

тази покруса, тази дълбока скръб, раздираща човешкото сърце, никога не е преставала. Ние никога няма да можем наистина да свикнем с мисълта за смъртта. Къде е любимият човек? Какво остава пред лицето на смъртта? Ние чувстваме, че тялото, материалното, всъщност не е самата личност. В състояние сме да се изправим смело и гордо пред много житейски ситуации, но пред лицето на смъртта изведнъж излиза наяве цялата ни безпомощност. Най-съществено не е в наши ръце.

Много хора вярват, че със смъртта всичко свършва. Някой беше казал: „Запомнете, когато човек умре, го слагат в дупка, дълбока два метра, засипват го с пръст и след това вече няма нищо. Това беше!“ Някои хора дори болезнено искат всичко да свърши със смъртта. Дали мисълта, че след смъртта трябва да се явим пред Божия съд, не е неприятна или дори непоносима? Дали това не е сляпата вяра, че няма да се случи нищо, което не бива да се случва?

Такова мислене може да успокоява някои, но не дава на човека никаква надежда. Убеждението, че със смъртта всичко свършва, тласка хората в дълбоката пропаст на безизходността. Животът се превръща в едно безсмислено съществуване. Всички опити на човека да намери някаква сигурност в живота си се сгромолясват. Федерико Фелини, един от най-големите филмови продуценти и режисьори на Италия, обобщава много точно:

> *„Както много хора, и аз нямам религия и седя в една малка лодка, и се оставям да ме носи течението. Работя, наблюдавам живота и се опитвам да го направя видим и за другите. Днес*

ние сме голи, беззащитни и самотни, както никога досега в историята.“

Починалият през 1993 година Фелини е имал всичко, което човек може да постигне на този свят – богатство, слава, професия, в която е могъл изцяло да разгърне способностите си. Въпреки това той не е усещал уют и се описва като гол, беззащитен и самотен. Той не е имал надежда извън този живот. Каква полза от целия труд и всички усилия, ако накрая идва нищото? Някои се отнасят към безнадеждността с чувство за хумор. Един шотландски боксьор си пожелал следния надпис на надгробния си камък: „Този път можеш да броиш колкото си искаш, аз вече няма да стана!“ Други хора реагират цинично. Други се борят срещу смъртта и се опитват да удължат живота. Напредъкът на съвременната медицина дава надежди, че в бъдеще човешкият живот вероятно ще може да бъде удължен с 20 години. Независимо как се отнася човек към непонятното, ако няма надежда за вечен живот, всички опити за удължаване на живота се свеждат до просто отлагане. Неизбежното не може да се избягва за дълго.

Какво идва след живота?

Въпросът за „след това“ намира отговор в Библията, и то с абсолютна сигурност. Надеждата за живот след смъртта не е мъждив проблясък. Който слуша Иисус, ще научи много за вечния живот. Някои хора обичат да казват: „Никой не се е върнал оттам!“ Това не е вярно. Иисус Христос се е върнал от смъртта. Той е възкръснал от мъртвите. За това историческо събитие съществуват многобройни свидетелства, признати от истори-

ците. Например Томас Арнолд, професор по история към университета в Оксфорд и автор на три тома за историята на Рим, пише:

„Свидетелствата за живота, смъртта и възкресението на Иисус са задоволителни. Според общите правила за различаване на добри и лоши свидетелства те са добри. Хиляди, дори десетки хиляди хора са ги проучвали едно по едно, така внимателно, както всеки съдия, който разглежда изключително важен случай. Аз също многократно съм го правил, и то за да убедя себе си, а не други. Вече от много години съм свикнал да изучавам историята на други времена и да проучвам и преценявам аргументите и доказателства на онези, които са писали за това. И не познавам нито един-единствен факт от човешката история, който да е потвърден с по-добри и по-пълни доказателства от всякакъв вид (…), от великия знак, даден ни от Бог, че Христос е умрял и отново е възкръснал от мъртвите."

(Томас Арнолд, цитиран от Уилбър Смит, „Therefore Stand", стр. 425. Grand Rapids: Baker Book House, 1945)

В течение на 40 дни след възкресението си Иисус се е показвал на много хора, с които е разговарял, ял и пил, и които са го докосвали. Както апостол Павел пише до коринтяните, веднъж той се е явил на 500 души едновременно. В писмото си Павел посочва, че повечето от тези 500 свидетели са били още живи по негово време. Дори апостолите първоначално трудно са се убедили във възкресението на Иисус. Пример за това е Тома,

който повярвал едва когато видял лично белезите на Иисус. Иисус наистина е възкръснал и е преодолял смъртта. Чрез него и ние можем да получим вечен живот след смъртта си.

Ако възкресението е факт, тогава сметките, които много хора си правят за живота си, са погрешни. Когато апостол Павел се позовава на свидетелствата за възкресението пред цар Агрипа, присъстващият там римски наместник Фест го обявява за луд. Дали не го е направил, защото не е можел да си позволи да признае, че има възкресение? За вярващите възкресението носи съвсем ново измерение на сигурност по въпроса за смъртта. Несъмнено е, че Иисус е преодолял смъртта. Смъртта не е краят, а началото на нещо ново. Иисус ни предлага вечния живот:

„Аз съм възкресението и животът; който вярва в Мен, ако и да умре, ще живее."

(Йоан 11:25)

Възкресението не е само едно събитие. Възкресението е личност – Иисус Христос. Той е възкресението, защото сам е прекрачил смъртта и ни предлага вечен живот. Той ни уверява, че ще имаме вечен живот, ако вярваме в него. Така е възможно да имаме увереност за онова, което следва след смъртта. Сигурността, че ще имаме вечен живот, ще възкръснем от мъртвите и след като напуснем този свят, ще бъдем заедно с Иисус, ни дава нова здрава основа в живота. Смъртта вече не може да разруши всичко. Затова животът на един човек, който е новороден чрез Божия Дух, е белязан от спокойна сигурност. С увереността за вечния живот не само сърцето ни се изпълва с дълбока вътрешна радост, но и придобиваме нова основа, на която можем да

градим живота си. Вече имаме една основна сигурност, с която можем да живеем.

Освен тази увереност вярващият човек притежава и надеждата за небето. В Библията се казва, че небето е мястото, на което винаги се изпълнява Божията воля – за разлика от земята, където Божията воля постоянно се потъпква. Освен това небето е място на светлината (1 Тимотей 6:16). „Светлината“ в Библията е свързана неразделно с живота и се отъждествява с чистото и доброто. Тя е противоположност на злото и мрака. Също така небето е място на общение и радост. Както се казва в Евангелието от Лука, на небето настава голяма радост за един грешник, който се покае (Лука 15:7). На някои места небето е наречено „рай“ – Божията градина, място за почивка, където човек е защитен в Божието присъствие. Иисус говори за жилища, които той ще приготви за своите на небето:

> *„Да не се смущава сърцето ви; вие вярвате в Бога, вярвайте и в Мен. В дома на Отца Ми има много жилища. Ако не беше така, Аз щях да ви кажа, защото отивам да ви приготвя място. И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда да ви взема при Себе Си; така че където съм Аз, да бъдете и вие.“*
>
> *(Йоан 14:1–3)*

Това място е една вечна родина, постоянен дом, където Бог живее при хората.

> *„Той ще избърше всяка сълза от очите им; и смърт няма да има вече, няма да има вече нито жалеене, нито писък, нито болка; първото премина.“*
>
> *(Откровение 21:4)*

Раят е място, където вече няма раздяла, няма болка, няма сълзи, няма болести, няма страдание. Смъртта е преодоляна и бъдещето е вече само живот. Библията описва небето и като място, изпълнено с музика, където цари невероятно тържествено настроение. Едно сравнение, което Иисус често е използвал, е сравнението с празнично пиршество или с царска сватба. Както един цар подготвя сватбено тържество за своя син, така и Бог подготвя празник за хората, които са повярвали в него. Веднъж Иисус казва на учениците си, че хора от четирите посоки на света ще се стекат на тази празнична трапеза. Хора от всички епохи ще седнат с него на масата. Какъв празник ще бъде, когато прадеди срещнат своите потомци и хора, разделени от смъртта, се видят отново! В центъра на това огромно тържество е Иисус, който е свързващото звено между всичките гости. Но Иисус добавя към описанието на небесната красота едно недвусмислено послание: съществува опасността човек да не участва в това славно тържество.

> *„Борете се да влезете през тясната врата; защото ви казвам: мнозина ще търсят да влязат и няма да могат. След като стане домакинът и затвори вратата и вие, като останете навън и започнете да хлопате на вратата и да казвате: Господи, отвори; Той в отговор ще ви каже: Не ви зная откъде сте. Тогава ще започнете да казвате: Ядохме и пихме пред Теб и по нашите улици си поучавал. А той ще рече: Казвам ви, не ви зная откъде сте; махнете се от Мен всички вие, които вършите неправда. Ще бъде плач и скърцане със зъби, когато видите Авраам, Иса-*

ак, Яков и всички пророци в Божието царство, а себе си – изпъдени навън.“

(Лука 13:24–28)

Иисус казва, че ще има хора, които ще бъдат изключени от небето. Защо става така? Обяснението на Иисус е, че той не познава тези хора. Те не са го приели през своя живот. А това според него е абсолютно необходимо.

„А на онези, които Го приеха, даде право да станат Божии деца – на тези, които вярват в Неговото име.“

(Йоан 1:12)

Писанието също така ясно казва, че всички, които не вярват в това, нямат вечния живот.

„Който има Сина, има живота; който няма Божия Син, няма живота.“

(Първо послание на Йоан. 5:12)

Когато се определя кой ще бъде допуснат в рая, Иисус няма да застане на страната на всички хора еднакво. Колкото е чудесна надеждата за небето, толкова е настоятелна и поканата на Иисус, докато сме живи тук, на земята, да се борим да влезем в него. А как може да стане това, Бог е казал съвършено ясно на света:

„Бог ни е дал вечен живот и този живот е в неговия Син. Който има Сина, има живота; който няма Божия Син, няма живота. Това ви писах на вас, които вярвате в името на Божия Син, за да знаете, че имате вечен живот.“

(Първо послание на Йоан. 5:11–13)

Животът не е справедлив

Освен надеждата за възкресението и небето вярващият има и надежда в страданието. Животът носи със себе си и много страдания и често е несправедлив. Материалните блага, здравето, красотата и дарбите са разпределени несправедливо. Не всеки е огрян от слънце в живота си. Това се вижда ясно от многото физически и психически заболявания, трагични смъртни случаи, осакатяване, бедност, неразбиране. Много страдания разтърсват из основи живота ни. За всичко това вярващият често няма отговор, но има надежда и утеха. Човек, който страда, може да погледне към Иисус. Самият Иисус е страдал много и ни разбира в нашата болка. Той познава самотата и разочарованието. Той знае как се чувстваме, когато приятели ни нападнат в гръб. Той знае какво е да си нежелан в родината си, какво е най-близките ти да те смятат за луд. Той е бил осмиван, хулен, оплют без капка съчувствие от хората. Бил е подложен на мъчения и знае какво е да преживееш нощта преди екзекуцията си. Иисус добре знае как се чувства един немощен човек, който в нужда се моли на всемогъщия Бог, но страданието му не се отнема. През последната нощ преди смъртта на Иисус ясно се виждат страховете, които той е понесъл.

„И като отиде малко напред, падна на земята, и се молеше, ако е възможно, да го отмине този час, като каза: Авва, Отче, за Теб всичко

е възможно. Отмини Ме с тази чаша; не обаче както Аз искам, а както Ти."

(Марк 14:35–36)

Божият Син е знаел, че Бог може да отмени съдбата му. В страха и отчаянието си той моли Бога: „Отче, ти си всемогъщ, трябва да има и някакъв друг път за мен!" Това е викът на човек в беда. Всемогъщият Бог може да предотврати всичко. Защо не се намесва? Това е мъчителен въпрос. Но като се вгледаме в изпълнения със страх Иисус, виждаме, че той се покорява пред Бога. „Нека бъде не моята воля, а да стане това, което ти искаш!" Тази нагласа показва, че Бог има поглед върху нещата, и ако той реши да не отмахне страданието, то значи това е най-доброто решение при тази ситуация. Чрез смъртта на Иисус много хора получават живот. За своя любим Син Бог е нямал друг път освен пътя на страданието. Вярващият човек, който помни страданията на Иисус, може сам да приеме страданието от Божията ръка и да намери мир в него. След скръбта ще дойде утрото на възкресението – както при Иисус. Хора, които са свързани с Иисус чрез вяра, често получават свръхестествена помощ в страданието. Бог ги пренася през него. Така за вярващите страданието не е само отрицателно, защото те получават силата да го понесат. Тъкмо в такива ситуации връзката с Бога се задълбочава особено много. За онзи, който страда и вярва в Иисус, има едно чудесно обещание в Евангелието:

„Затова ние не се обезсърчаваме; но дори и да тлее нашият външен човек, пак вътрешният всеки ден се подновява. Защото нашата временна лека скръб произвежда все повече и по-

вече една вечна пълна слава за нас, които не гледаме на видимите, а на невидимите неща; защото видимите са временни, а невидимите – вечни.“

(Второ послание към коринтяните 4:16–18)

Вярващият приема страданията като възможност за духовно израстване. Още тук, на земята, страданието усъвършенства характера ни, пречупва гордостта, прави ни по-смели, по-търпеливи – но и по-благодарни за дребните неща.

Библията не дава отговор на всички въпроси, които си задаваме за страданието. Но когато страдаме, Божието слово ни дава огромна надежда. Това е надеждата, че страданието не е безсмислено за вярващия, и че Бог ще го превърне в благословение.

„Но знаем, че всичко съдейства за добро на тези, които любят Бога, които са призовани според Неговото намерение.“

(Послание към римляните 8:28)

„Понеже смятам, че страданията на настоящото време не са достойни да се сравнят със славата, която ще се открие в нас.“

(Послание към римляните 8:18)

Вярващите не знаят всичко, но знаят, че на тези, които обичат Бога, всичко съдейства за добро.

Затова животът с Бога носи не само промяна на характера, но и надежда, опора, утеха и смисъл на живота. Той носи също така и страдание и смърт. Бог сам ни носи и води през всички тези фази и след нашето житейско пътуване ни приема в своята велика слава със своята вечна любов.

Въпроси за обсъждане

Глава 1

- Какво според вас е необходимо на един човек, за да бъде удовлетворен от живота?
- Доколко според вас е важен въпросът за смисъла на живота?
- Какви последствия може да има, ако човек не вижда дълбок, окончателен смисъл в живота си?
- Какво ви се вижда близко и познато в историята за блудния син? (Лука 15:11–24)
- Какво е според вас основното, което Иисус е искал да каже с този разказ?
- Какво пречи на хората да отделят място на Бога в живота си?

Глава 2

- Спрямо какво ориентират хората живота си?
- На каква основа взимат хората основните решения в своя живот?
- Вие имате ли нещо като инструкция за експлоатация на живота?
  Прочетете притчата за къщата, построена върху скала, в Матей 7:24–27.
- Каква е според вас основната идея, която Иисус иска да илюстрира с тази притча?

- Доколко може Библията да бъде ориентир и основа за нас, хората от 21-ви век?

Глава 3

- Какви въпроси ви занимават най-много, когато мислите за Бога?
- Как се отразява на живота ни липсата на ясна представа за Бога?
- Кой или какво формира представата ви за Бога?

За размишление относно чудото от Кана (виж Йоан 2:1–11):

- Какви ли въпроси са си задавали хората, които са пили в Кана виното, което Иисус е направил от вода? (При налични около 700 литра са имали достатъчно за опитване.)
- Какво според вас е искал да покаже Иисус с това чудо? (Евангелистът Йоан нарича чудото на превръщането на водата във вино „знамение“. Знамението е знак, който сочи към нещо.)
- Кой според вас е най-силният аргумент за вярата в Иисус Христос?

Глава 4

- Какви различни мнения съществуват за това, какво идва след смъртта?
- Доколко е важно според вас да се занимаваме с въпроса какво идва след смъртта?
- Как си представяте рая?

Раят в Новия Завет.

Прочетете следните места в Библията и опитайте

въз основа на тази информация да опишете рая: Йоан 14:1–3; Откровение 21:3–6; Лука 13:28–30; Лука 16:9

Глава 5

- Какви са според вас най-големите проблеми на нашето време?
- Кои са причините за тези проблеми?
- Какъв изход виждате вие от тези проблеми?
  Въпроси към Изход 20:3–17. Прочетете внимателно този пасаж от Библията.
- Кои са десетте Божи заповеди?
- Какво значение имат за нас днес Десетте заповеди, които Бог е дал на еврейския народ?
- Какви са последствията, ако човек наруши една от тези заповеди?
- Какво можем да направим, за имаме чиста съвест, след като сме съгрешили?

Глава 6

- Какво мислите за Иисус? Кой е Иисус Христос за вас?
  Прочетете Йоан 1:1–18.
  Въпроси към текста:
- Какво научаваме за Христос от този кратък пасаж?
- Какво означава изразът „Божие дете“?
- Как човек става Божие дете?
- Как не се става Божие дете?
- Какво означава да приемем Христос?

Глава 7

- Какво свързвате със символа на кръста? Прочетете внимателно Лука 23:32–43. Въпроси към текста:
- Как реагира Иисус по време на мъченията при разпъването на кръста?
- Какво разбираме за характера на Иисус при тази ситуация?
- Как са се държали хората, които са присъствали на разпъването?
- Защо никой не е проявил състрадание към Иисус?
- Каква промяна в мисленето е настъпила у един от престъпниците, докато е висял на кръста?
- Как е могъл Иисус да обещае на един човек, който е водил толкова лош живот, да влезе незабавно в рая?
- Какви изводи можем да си направим за себе си от тази случка?

Глава 8

- Какво правят хората, за да направят добро впечатление на другите?
- Какви неща правят хората, за да изглеждат добре пред Бога?
- Колко и какви добри дела трябва според вас да извърши човек, за да бъде праведен в Божиите очи? Прочетете внимателно Лука 15:1–7.
- Какво иска да каже Иисус с притчата за изгубената овца?

- Как тази притча илюстрира принципите, описани в тази глава?

Глава 9

- В какви житейски ситуации практикуваме вяра?
- Как бихте описали какво представлява вярата в християнския смисъл?
- Кои са според вас нещата, които ни пречат да се доверим изцяло на Иисус?
  Прочетете внимателно следните пасажи Евангелието от Йоан: Йоан 3:16; Йоан 3:36; Йоан 5:24; Йоан 20:30–31.
- Според тези текстове как се отразява на човека вярата в Иисус?
- Какво ни помага да се доверим напълно на Иисус?

Глава 10

- На какво се надяват хората в живота си?
- Как вярата в Иисус Христос променя перспективата на човешкия живот?
  Въпроси към Йоан 10:27–30:
  Прочетете внимателно този пасаж от Библията.
- Какво обещава Иисус на „своите овце“?
- С какво се отличават „неговите овце“?
  Тъй като тук овцете символизират определени хора, би трябвало да си зададем въпроса:
- Какви са тези хора, които тук Иисус определя като „свои овце“?
- Каква перспектива за живота си имат тези хора?

Познато ли ви е това – интензивен живот, и въпреки това усещане за празнота? Честа смяна на курса в житейските бури въпреки копнежа за стабилност и вътрешен мир? Тогава тази книга е написана за вас. Кристоф Хохмут разглежда централни теми като копнежа по вътрешно удовлетворение и най-дълбоката потребност на човека. Той сравнява естеството на човека с личността на Бога и показва как и след 2000 години Иисус Христос продължава да е актуален със своето послание. Изпълнена със здрав житейски реализъм, тази книга показва простия път към Бога – „вертикален старт"!

Издателство „Верен"

ISBN 978-954-8225-69-4